

Модуль 4 (Частина 4)

Будуємо цифрові мости: Вплив ЗМІ на процес миробудування та соціальну згуртованість

Розроблено Лаурою Маган, MMS, Ірландія

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* З метою економії паперу, будь ласка, друкуйте цей документ у відтінках сірого або чорно-білому режимі, а не у кольорі. Друкуйте на обох сторонах аркуша (двосторонній друк) та, якщо можливо, розміщуйте кілька слайдів або сторінок на одному аркуші.

М4 Частина 4 – Ключовий напрям 4

Роль громадянської журналістики у зміцненні соціальної згуртованості

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* З метою економії паперу, будь ласка, друкуйте цей документ у відтінках сірого або чорно-білому режимі, а не у кольорі. Будь ласка, друкуйте на обох сторонах аркуша (двосторонній друк) та, якщо можливо, друкуйте кілька слайдів або сторінок на одному аркуші.

Модуль 4

Будування цифрових мостів: сила ЗМІ у миробудуванні та соціальній згуртованості

Цей модуль досліджує, як цифрові медіа можуть сприяти вирішенню конфліктів, примиренню та соціальній єдності. Він підкреслює роль сторітелінгу, журналістики та цифрових платформ у зусиллях з миробудування по всій Європі.

МОДУЛЬ 4

(Частина 1) Тема 1

Цифрові медіа як інструмент постконфліктного примирення в Європі

*Розглядається, як цифрові платформи допомагають громадам **оговтарися від конфлікту, відновити довіру та сприяти діалогу** для підтримки довгострокового миру та співпраці.*

МОДУЛЬ 4 (Частина 2)

Тема 2

Сторітеллінг для соціальних змін: використання цифрових медіа для сприяння мирним ініціативам

*Підкреслює силу **контенту, що базується на розповідях**, у зміні поглядів, зменшенні напруженості та сприянні взаєморозумінню.*

МОДУЛЬ 4 (Частина 3)

Тема 3

Європейські цифрові платформи, що підтримують журналістику миру та конструктивний діалог

*Аналізує **цифрові інструменти та медіа-ініціативи, що борються з дезінформацією, заохочують збалансоване висвітлення подій та сприяють поважному діалогу.***

ВИ ЗНАХОДИТЕСЯ ТУТ

МОДУЛЬ 4 (Частина 4)

Тема 4

Роль громадянської журналістики у зміцненні соціальної згуртованості

*Досліджує, як журналістика на **низовому рівні та репортажі, ініційовані громадою, підсилюють голоси маргіналізованих груп та сприяють формуванню спільних нарративів** для більш згуртованого суспільства.*

Короткий огляд модуля 4

Ключовий напрям: миробудування в громадах

Мета: Як цифрові медіа сприяють миру та взаєморозумінню в європейських громадах

Підкреслює, як розповіді та громадянська журналістика можуть сприяти миробудуванню та сприяти **постконфліктному відновленню та соціальним змінам**. Навчає, як цифрові медіа можуть бути використані як інструмент для **розширення можливостей громад у миробудуванні**, для зцілення, налагодження зв'язків та сприяння **примиренню та соціальній згуртованості** через **інклюзивні наративи та участь громадян**.

Ключові слова: постконфліктне примирення, миробудування, примирення, соціальна згуртованість, розповіді для соціальних змін, сприяння миру, громадянська журналістика, конструктивний діалог, відновлення після конфлікту, залучення громади.

Огляд модуля

Цей модуль досліджує, як цифрові медіа сприяють вирішенню конфліктів, примиренню та зміцненню соціальної єдності. Він підкреслює роль сторітелінгу, журналістики та цифрових платформ у зусиллях з миробудування по всій Європі.

Учасники розглянуть, як цифровий сторітелінг, онлайн-дискурс та медіа-ініціативи підтримують примирення після конфліктів, долають соціальні розбіжності та сприяють конструктивному діалогу.

Завдяки аналізу конкретних прикладів, етичним дискусіям

та інтерактивні вправи слухачі розвинути навички використання цифрових медіа як інструменту для сприяння миру та соціальної згуртованості в різноманітних громадах.

01

Модуль 4 (4 основні напрямки)

Цифрові медіа як інструмент постконфліктного примирення в Європі

*Досліджує, як цифрові платформи допомагають громадам **оговтарися від конфліктів, відновити довіру та сприяти діалогу** з метою підтримки довгострокового миру та співпраці.*

02

Розповіді для соціальних змін: використання цифрових медіа для сприяння мирним ініціативам

*Підкреслює силу **контенту, що базується на розповідях**, у зміні поглядів, зменшенні напруженості та сприянні взаєморозумінню.*

03

Європейські цифрові платформи, що підтримують журналістику миру та конструктивний діалог

Аналізує цифрові інструменти та медіа-ініціативи, що борються з дезінформацією, заохочують збалансоване висвітлення подій та сприяють поважному діалогу.

ВИ
ЗНАХОДИТЕСЯ
ТУТ

04

Роль громадянської журналістики у зміцненні соціальної згуртованості

*Досліджує, як журналістика на низовому рівні та репортажі, ініційовані громадою, **підсилюють голоси маргіналізованих груп та сприяють формуванню спільних наративів** для більш згуртованого суспільства.*

02 **Сторінка 5**
Огляд модуля

04 **Сторінка 12**

Тема 4
Роль громадянської журналістики у зміцненні соціальної

Модуль 4: Будування цифрових мостів: сила ЗМІ у миробудуванні та соціальній згуртованості

01 **Сторінка 4**
Короткий опис модуля

03 **Сторінка 8**
Результати навчання

Модуль 4 (Частина 4) Елементи інтерактивного навчання

 102 Слайди

 04 вправи

 05 відео

 04 Приклади з практики

 9 Цифрові інструменти

 11 Набори інструментів та посібників

 7 статті та звіти

Результати навчання

Тема 1: Цифрові медіа як інструмент постконфліктного примирення в Європі

- Дослідіть, як цифрові платформи допомагають **громадам оговтатися від конфлікту, відновити довіру**, сприяти діалогу та брати в ньому участь для підтримки довгострокового миру та співпраці.
- Зрозумійте роль цифрових медіа у **зусиллях з примирення та ініціативах з встановлення істини**.
- Визначте виклики у використанні цифрових медіа для **постконфліктного відновлення**, включаючи поляризацію, дезінформацію та маніпуляції в медіа.

Результати навчання

Тема 2: Сторітелінг як інструмент соціальних змін: використання цифрових медіа для просування мирних ініціатив

- Проаналізуйте силу контенту, що базується на розповідях, у зміні поглядів та сприянні взаєморозумінню.
- Вивчіть техніки цифрового сторітелінгу, що використовуються для висвітлення зусиль з примирення та проєктів з миробудування.
- Зрозумійте етичні аспекти сторітеллінгу для вирішення конфліктів та соціальної згуртованості.

Результати навчання

Тема 3: Європейські цифрові платформи, що підтримують журналістику миру та конструктивний діалог

- Розгляньте цифрові інструменти та ініціативи, що підтримують журналістику миру та репортажі, чутливі до конфліктів.
- Дослідіть роль онлайн-платформ у сприянні діалогу між розділеними спільнотами.
- Вивчіть приклади європейських медіа-проектів, спрямованих на сприяння взаєморозумінню та запобігання насильству.

Результати навчання

Тема 4: Роль соціальних медіа у запобіганні та врегулюванні конфліктів

- Проаналізуйте, як соціальні медіа впливають на **суспільний дискурс під час конфліктів та мирних процесів.**
- Дослідіть вплив **Інтернет-активізму та цифрових кампаній на громадянському рівні** на сприяння миру.
- Вивчення стратегій **протидії онлайн-мові ненависті та цифровій пропаганді,** що підживлюють конфлікти.

Тема 4

Роль громадянської журналістики у зміцненні соціальної згуртованості

Огляд

Роль громадянської журналістики у зміцненні соціальної згуртованості

З розвитком соціальних медіа та мобільних технологій **громадянська журналістика** стала важливим інструментом для **поширення різноманітних думок та протидії упередженості мейнстрімних ЗМІ**. У цьому розділі розглядається, як **репортажі з перших рук** сприяють та заохочують соціальну згуртованість, забезпечують підзвітність інституцій та пропонують **альтернативні наративи, що сприяють миробудуванню**.

Основні визначення та поняття

Громадянська журналістика зміцнює соціальну згуртованість

- ➔ **Громадянська журналістика проти традиційних ЗМІ:** сильні сторони, виклики та вплив.
- ➔ **Перевірка фактів та запобігання дезінформації:** забезпечення достовірності у репортажах з місць подій.
- ➔ **Цифрова безпека та етична журналістика:** захист журналістів та джерел.
- ➔ **Медіапроекти під керівництвом громади:** приклади ініціатив громадянської журналістики, що зміцнюють соціальну згуртованість.

КОНЦЕПЦІЯ: Громадянська журналістика проти традиційних ЗМІ: сильні сторони, виклики та вплив.

ЗНАЧЕННЯ Поєднання громадянської та традиційної журналістики створює більш повноцінний, демократичний медіа-ландшафт, що сприяє поширенню правди та розширенню можливостей громади.

ВИЗНАЧЕННЯ Громадянська журналістика — це репортажі, які створюють звичайні люди — часто за допомогою смартфонів, блогів або соціальних мереж — поза межами інституційних редакцій. Традиційні ЗМІ — це

ПРИКЛАД Проект «Syria Tracker» документував повідомлення цивільних осіб у режимі реального часу під час конфлікту в Сирії, коли міжнародна преса не мала доступу до певних районів.

професійні журналісти, які працюють у рамках усталених новинних організацій з офіційним редакційним наглядом. До сильних сторін належать швидкість, безпосередність та безпосередність від джерела, що сприяє зміцненню довіри на місцевому рівні.

КОНЦЕПЦІЯ: Перевірка фактів та запобігання дезінформації: забезпечення достовірності у репортажах з місць подій.

ЗНАЧЕННЯ У нестабільних умовах миробудування неправдиві відомості можуть посилити напруженість — перевірка фактів сприяє довірі, стабільності та обґрунтованим діям.

ВИЗНАЧЕННЯ Перевірка фактів — це перевірка тверджень, висловлених у ЗМІ та публічному дискурсі. Вона є необхідною для запобігання поширенню неправдивої інформації, особливо в конфліктних або мінливих ситуаціях.

ПРИКЛАД Ініціатива Démagog у Польщі навчає молодь виявляти фейкові заголовки, маніпульовані відео та емоційну дезінформацію у TikTok та Instagram.

Використовуйте такі інструменти, як TinEye або Google Reverse Image Search, щоб перевіряти візуальний контент. Використовуйте такі сайти, як EU vs Disinfo, StopFake.org або FactCheck.org

ТЕМА «Цифрова безпека та етична журналістика: захист журналістів та джерел інформації. Кращі практики для журналістів та авторів контенту».

ЗНАЧЕННЯ Громадянські репортери часто першими опиняються на місці подій. Забезпечення їхньої безпеки та дотримання етичних стандартів захищає життя людей та авторитет журналістики миру.

ВИЗНАЧЕННЯ Цифрова безпека означає захист персональних даних, комунікацій та ідентичності — це особливо важливо для журналістів, які працюють у репресивних або ризикованих умовах. Етична журналістика передбачає відповідальне поводження з чутливим контентом.

ПРИКЛАД Організація Witness навчає активістів у всьому світі безпечно знімати порушення прав людини, надаючи їм рекомендації щодо згоди, зберігання даних та уникнення створення небезпеки для жертв.

Використовуйте зашифровані месенджери (наприклад, Signal). Затуманюйте обличчя або імена на чутливих фотографіях з конфліктів. Зберігайте файли в безпечному місці (наприклад, на Tails OS або зашифрованих USB-накопичувачах).

КОНЦЕПЦІЯ Медіапроекти під керівництвом громади: Приклади ініціатив громадянської журналістики, що зміцнюють соціальну згуртованість.

ЗНАЧЕННЯ Коли громади розповідають свої власні історії, вони відновлюють свою ідентичність, відстоюють гідність та розривають цикли страху й маргіналізації, сприяючи розвитку стійкості та єдності.

ВИЗНАЧЕННЯ Медіа, керовані громадою, — це ініціативи на низовому рівні, в рамках яких місцеві жителі створюють і поширюють контент, що стосується їхнього життя, часто як інструмент інклюзії, адвокації та соціальної згуртованості.

ПРИКЛАД Центр медіа-ініціатив (Вірменія): підтримує молодь з протилежних етнічних груп у спільному створенні відео та анімацій на тему миру

Натисніть, щоб
переглянути

Ключовий Напрямок 1

Будуємо цифрові
мости:
Вплив ЗМІ на
зміцнення миру та
соціальну
згуртованість

Громадянська журналістика як інструмент розповіді історій та висвітлення правди, що базується на ініціативі громади.

Що таке громадянська журналістика?

Громадянська журналістика — це **діяльність звичайних людей (непрофесійних репортерів)**, які використовують цифрові інструменти, такі як смартфони, блоги чи соціальні мережі, щоб повідомляти новини, документувати події або ділитися історіями зі своїх громад.

Це демократизує виробництво медіа та **передає силу розповіді в руки людей, які знаходяться найближче до проблем.**

Цей підхід «знизу» **дає громадам** можливість ділитися своїми розповідями, особливо в тих регіонах, де мейнстрімні ЗМІ можуть бути відсутніми або упередженими.

CORRECTIV
**SPOT
LIGHT**

Ключовий Напрямок 1

Будуємо цифрові
мости:
Вплив ЗМІ на
зміцнення миру та
соціальну
згуртованість

Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди, що базуються на ініціативі громади.

Громадянські журналісти документують нерозказані історії, надаючи місцеві погляди на конфлікти та соціальні проблеми.

За визначенням **Джея Розена**, це «коли люди, раніше відомі як аудиторія, використовують засоби масової інформації, які мають у своєму розпорядженні, щоб інформувати одне одного».

https://en.wikipedia.org/wiki/Citizen_journalism

Чому це важливо. Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди з точки зору громади

Посилення голосів маргіналізованих груп: Надання платформи для недостатньо представлених груп, щоб вони могли поділитися своїм досвідом та поглядами.

Протидія дезінформації: Надання свідчень з перших рук, що спростовують неправдиві наративи та сприяють висвітленню подій на основі фактів.

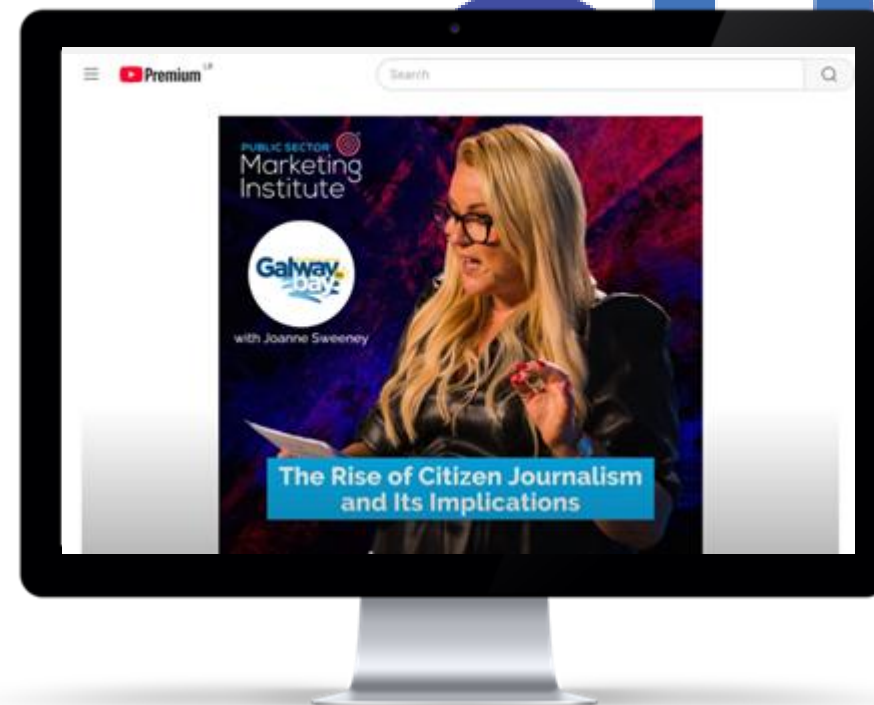
Сприяння емпатії та взаєморозумінню: особисті історії надають складним проблемам людського виміру, долаючи розбіжності та сприяючи соціальній згуртованості.

Документування порушень прав людини: слугує інструментом для забезпечення відповідальності шляхом фіксації та викриття несправедливості.

Приклад з практики: Підйом громадянської журналістики

Підйом громадянської журналістики: дискусія про зростання громадянської журналістики та її роль у сучасному цифровому просторі. Глибокий аналіз програми «Fake or Fact – You Decide» на ірландській радіостанції Galway Bay FM, де ми обговорюємо підйом громадянської журналістики, розмиті межі з інфлюенсерами та реальну загрозу для демократії, коли журналістика втрачає свою незалежність. Голос професійних журналістів має стати гучнішим, особливо в сучасному просторі соціальних медіа.

<https://www.youtube.com/watch?v=OTEr5zlsU6o>

[Підйом громадянської журналістики](https://www.youtube.com/watch?v=OTEr5zlsU6o)

**Натисніть, щоб
переглянути**

Еволюція та вплив громадянської журналістики

Коріння громадянської журналістики сягають початків інтернету, коли блоги та Інтернет-форуми вперше надали людям платформу для обміну думками та досвідом. Однак саме поява смартфонів та соціальних мереж справді демократизувала висвітлення новин. Маючи смартфон під рукою, будь-хто може фіксувати та поширювати новини в міру їхнього розвитку, часто досягаючи глобальної аудиторії за лічені хвилини.

Репортажі в режимі реального часу: Однією з найважливіших переваг громадянської журналістики є її здатність надавати оновлення в режимі реального часу. Традиційні ЗМІ часто покладаються на заплановані цикли новин, але громадянські журналісти можуть повідомляти новини в міру їхнього виникнення, забезпечуючи негайне висвітлення найсвіжіших подій.

Різноманітні точки зору: Громадянська журналістика привносить різноманітність голосів і точок зору в новинний простір. Вона дозволяє маргіналізованим і недостатньо представленим спільнотам розповідати свої власні історії, висвітлюючи проблеми, які можуть бути проігноровані мейнстрімними ЗМІ.

Еволюція та вплив громадянської журналістики

Підвищення рівня підзвітності: Громадянські журналісти часто виступають у ролі контролерів, змушуючи владу та інституції нести відповідальність за свої дії. Завдяки можливості миттєво фіксувати та поширювати докази, вони можуть викривати корупцію, несправедливість та правопорушення.

Доповнення традиційних ЗМІ: Громадянська журналістика доповнює традиційні ЗМІ, надаючи додаткові джерела інформації та реальні спостереження з місця подій. Такий спільний підхід може підвищити загальну якість та розширити охоплення новин.

Застосування цифрових медіа. Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди, що базуються на ініціативі громади.

Як видно з наведених прикладів, цифрові медіа-платформи можна використовувати для сприяння миру шляхом:

Сприяння діалогу: створення простору для відкритого спілкування між сторонами конфлікту.

Сприяння взаєморозумінню: поширення історій, що підкреслюють спільні риси та викликають співчуття.

Мобілізації громад: організації кампаній та ініціатив, що заохочують колективні дії на користь миру.

Застосування цифрових медіа. Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди, ініційованих громадою.

Інші способи, як це можна зробити:

Кампанії в соціальних мережах: використовуйте такі платформи, як Facebook, Twitter та Instagram, щоб поширювати повідомлення про мир та протидіяти мові ненависті.

Цифровий сторітелінг: заохочуйте людей ділитися особистими історіями, що сприяють примиренню та взаєморозумінню, на YouTube, TikTok або Reels.

Онлайн-семінари та вебінари: проводьте віртуальні сесії, які ведуть представники маргіналізованих груп у вашій громаді, щоб просвіщати та залучати громади до зусиль з миробудування.

Роль

Цифрові медіа та технології

Підйом громадянської журналістики:
висвітлення новин з перших рук

1

Смартфони: Широка доступність смартфонів, оснащених високоякісними камерами, дозволяє кожному миттєво фіксувати та поширювати важливі події.

2

Соціальні мережі: Такі платформи, як Twitter, Facebook та Instagram, надають громадянським журналістам інфраструктуру для швидкого поширення інформації серед широкої аудиторії. Хештеги та популярні теми допомагають поширювати ці історії.

3

Прямі трансляції: Сервіси прямих трансляцій, такі як Facebook Live, YouTube Live та Periscope, дають змогу транслювати події в режимі реального часу, надаючи нефільтрований погляд на новини, що розвиваються.

4

Блогові платформи: Такі веб-сайти, як WordPress та Medium, пропонують прості у використанні платформи, де користувачі можуть публікувати свої репортажі та аналітичні матеріали, досягаючи глобальної аудиторії без необхідності використання традиційних медіаканалів.

Виклики

громадянської
журналістики

Хоча громадянська журналістика має багато переваг, вона також стикається з низкою викликів:

1

Достовірність та перевірка: Однією з найбільших проблем є забезпечення точності та достовірності інформації. Без ретельних процесів перевірки фактів, властивих традиційним ЗМІ, неправдива або оманлива інформація може легко поширюватися.

2

Етичні міркування: Громадянські журналісти не завжди дотримуються етичних стандартів та практик, яких дотримуються професійні журналісти. Це може призвести до таких проблем, як вторгнення в приватне життя, упереджене висвітлення подій та сенсаційність.

Виклики

громадянської
журналістики

3

Безпека та захист: Висвітлення чутливих або небезпечних тем може становити ризик для громадянських журналістів. Вони можуть стикатися з переслідуваннями, погрозами або юридичними наслідками своєї діяльності.

4

Сталість: На відміну від професійних журналістів, громадянським журналістам часто бракує фінансової підтримки та ресурсів, необхідних для підтримання їхньої журналістської діяльності у довгостроковій перспективі.

[Підйом громадянської журналістики:
висвітлення новин з перших рук](#)

Перетин

з традиційними
ЗМІ

Відносини між громадянською журналістикою та традиційними ЗМІ є складними та постійно змінюються. Хоча між ними існують напруження та конкуренція, є також можливості для співпраці:

1

Взаємодоповнювальне висвітлення подій: Традиційні ЗМІ можуть співпрацювати з громадянськими журналістами, щоб забезпечити більш всебічне висвітлення подій. Громадянські журналісти пропонують погляд з місця подій, тоді як традиційні ЗМІ надають контекст, аналіз та перевірку інформації.

2

Краудсорсинг інформації: ЗМІ все частіше використовують краудсорсинг для збору інформації та контенту від громадянських журналістів. Такий підхід дозволяє їм охоплювати ширше коло тем та отримувати доступ до більш різноманітних джерел.

Перетин

з традиційними
ЗМІ

3

Посилення голосів: Традиційні ЗМІ можуть посилити голоси громадянських журналістів, доносячи їхні історії до ширшої аудиторії. Така співпраця може допомогти забезпечити, щоб важливі питання отримали належну увагу.

4

Навчання та підтримка: Деякі медіаорганізації пропонують навчання та підтримку громадянським журналістам, допомагаючи їм розвивати свої навички та дотримуватися журналістських стандартів. Це може підвищити якість та авторитетність громадянської журналістики.

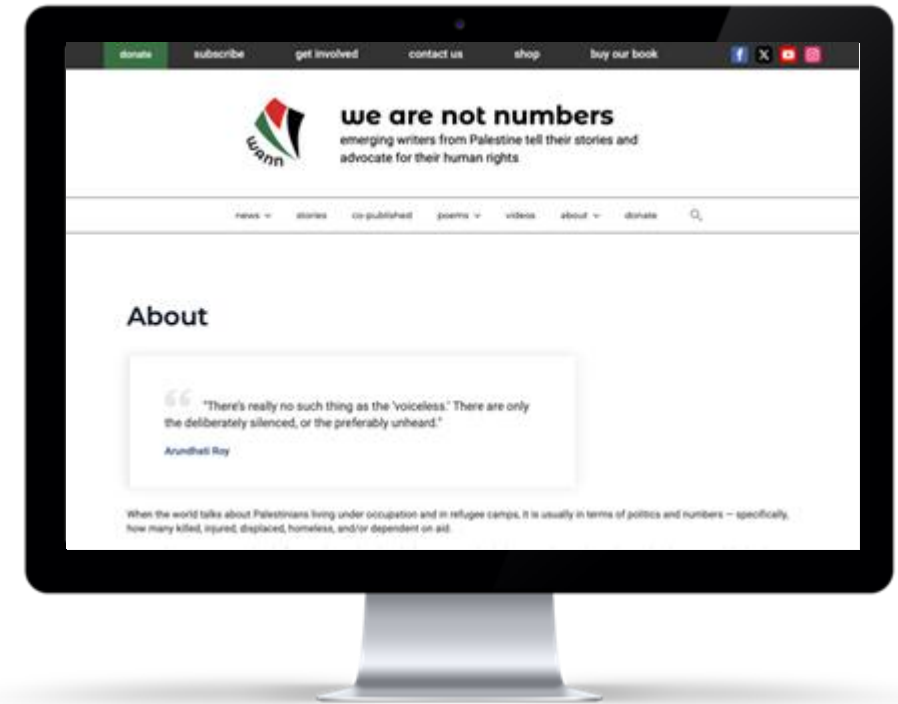
[Підйом громадянської журналістики:
висвітлення новин з перших рук](#)

Приклади з реального життя. Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди, що базуються на ініціативі громади.

«Ми не цифри» (Газа): Цей проект допомагає молодим палестинцям писати та публікувати особисті есе англійською мовою, в яких вони діляться своїми щоденними переживаннями та викликами. Він має на меті гуманізувати палестинську розповідь, а також сприяти та забезпечувати глобальне розуміння.

<https://wearenotnumbers.org/about/>

**Натисніть, щоб
переглянути**

Приклади з реального життя. Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди, що базуються на ініціативі громади.

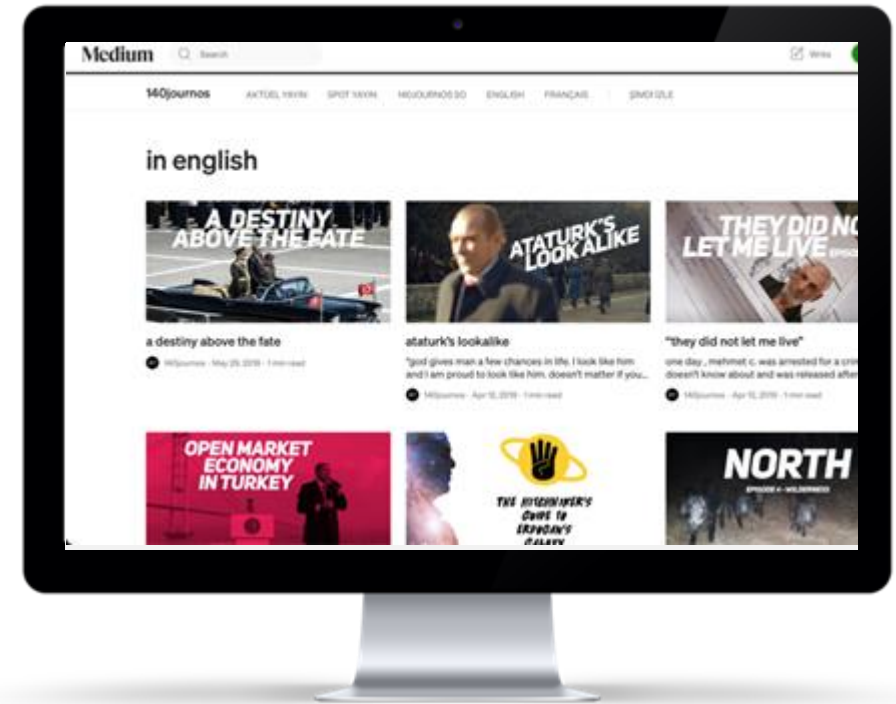
140journos in english

featured stories in english

**140
JOURNOS**

140journos (Туреччина): Енгін Ондер — турецький медіавидавець зі Стамбула, який створює та публікує візуальні репортажі, документальні фільми та якісні дослідження. Засновано у 2012 році як платформа громадянської журналістики на базі Twitter.

140journos англійською: Революція у журналістиці Туреччини. Як громадянські журналісти використовують соціальні платформи, щоб заповнити прогалину,

**Натисніть, щоб
переглянути**

Приклади з реального життя. Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди, що базуються на ініціативі громади.

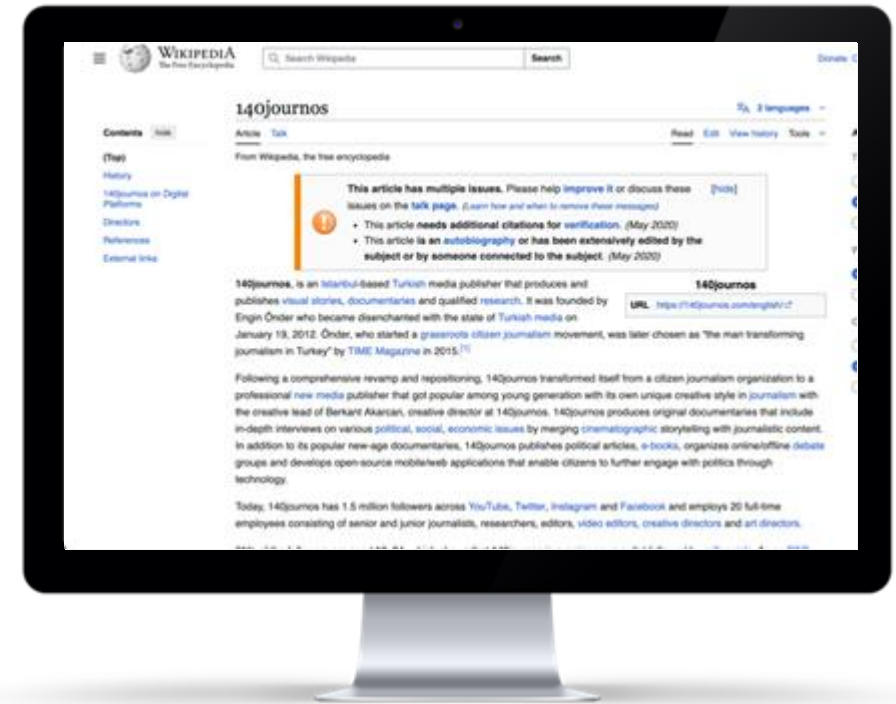
140journos in english

featured stories in english

**140
JOURNOS**

Ондер започаткував цей рух громадянської журналістики, який зараз перетворився на мультимедійний ресурс, що виробляє документальні фільми та глибокі репортажі, зосереджуючись на маловисвітлених історіях у Туреччині. У 2015 році журнал TIME назвав його «людиною, яка змінює журналістику в Туреччині».

<https://en.wikipedia.org/wiki/140journos>

**Натисніть, щоб
переглянути**

“

«Насправді не існує таких людей,
яких «не чути». Є лише ті, кого
навмисно змушують замовкнути,
або ті, кого воліють не чути».

Арундаті Рой

«Чому я вмираю щоранку, / ніби
прокидаюся лише для того, щоб
бути похованою?»

Маріам Мохаммед Аль-Хатіб,
сектор Газа

Джерело

<https://wearenotnumbers.org/>

**A GROUNDBREAKING
COLLECTION OF ESSAYS
FROM THE YOUNG
PEOPLE OF PALESTINE**

**COMING APRIL 2025
PRE-ORDER NOW**

Ahmed Alnaouq and Pam Bailey

WE ARE

NOT

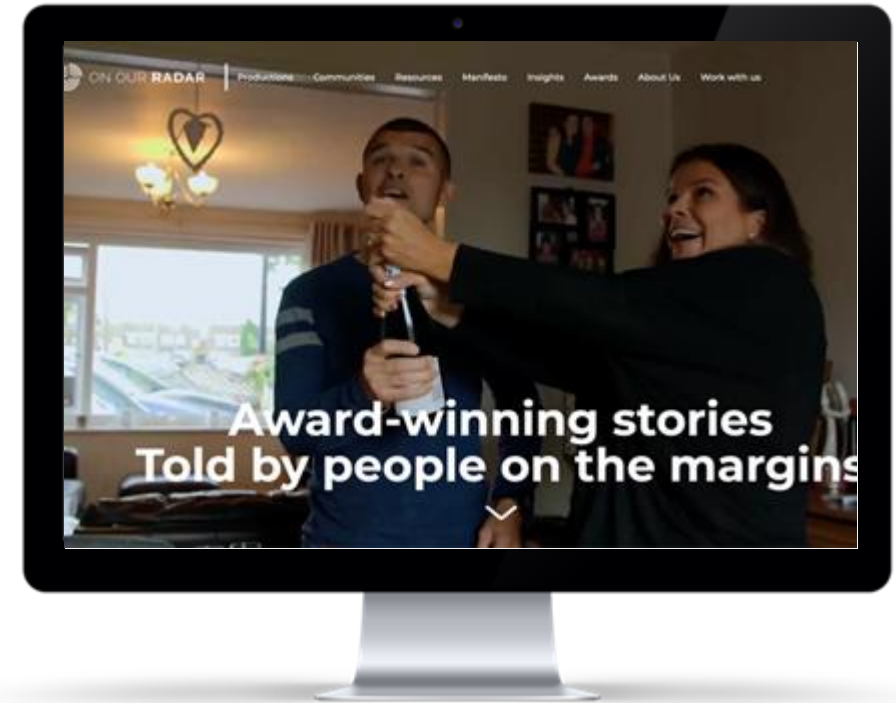
NUMBERS

**The Voices of
Gaza's Youth**

Приклади з реального життя. Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди, що базується на ініціативі громади.

У нашому полі зору: британська некомерційна організація, яка навчає маргіналізовані спільноти ділитися своїми історіями за допомогою SMS та голосових записів. Під час кризи, спричиненої вірусом Ебола в Сьєрра-Леоне, вони забезпечили можливість репортажів у реальному часі з віддалених районів, надаючи достовірну інформацію, до якої не мали доступу основні ЗМІ. <https://onourradar.org/>

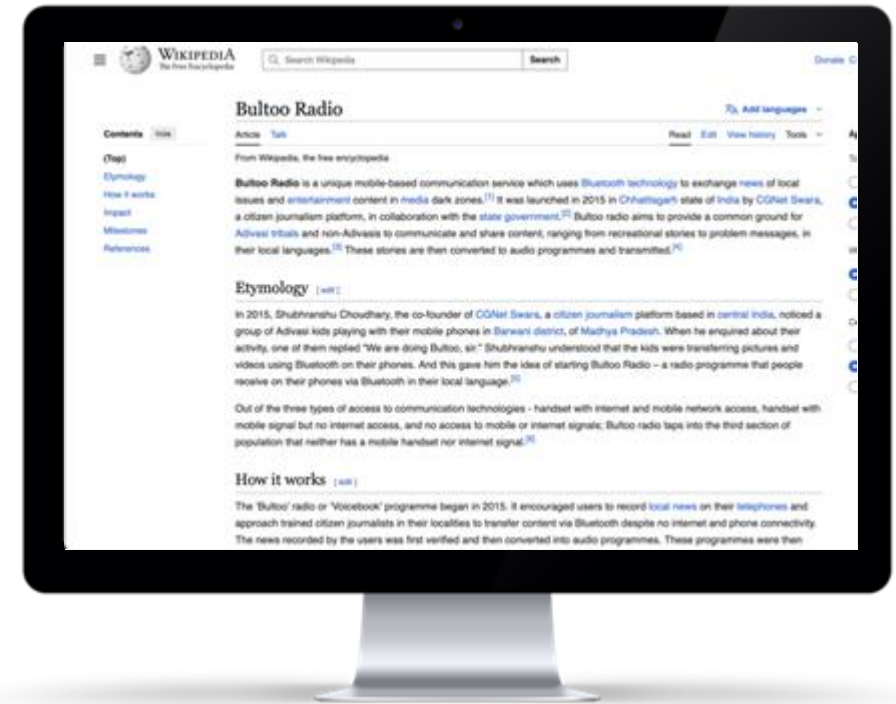

[Натисніть, щоб переглянути](#)

Приклади з реального життя. Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди, що базується на ініціативі громади.

Bulloo Radio (Індія): Ініціатива CGNet Swara, Bulloo Radio використовує технологію Bluetooth для поширення новин та історій у зонах штату Чхаттісгарх (Індія), де відсутній доступ до ЗМІ. Це дає можливість племінним громадам ділитися інформацією про місцеві проблеми та культурні розповіді, не покладаючись на підключення до Інтернету. Ця унікальна радіостанція виступає життєво важливою ланкою, поширюючи інформацію, забезпечуючи зв'язок та надаючи можливості цим маргіналізованим громадам.

https://en.wikipedia.org/wiki/Bulloo_Radio

**Натисніть, щоб
переглянути**

Приклади з реального життя. Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди, що базуються на ініціативі громади.

Award-winning stories
Told by people on the margins

Ми — медіаорганізація, що отримала численні нагороди. Поєднуючи інтерактивний підхід із найвищими журналістськими стандартами, ми створюємо унікальні, щирі та особисті історії. Ми працюємо з людьми, щоб вони могли розповісти свої історії своїми словами. [Наші матеріали можна переглянути тут.](#)

[Натисніть, щоб
переглянути](#)

Приклади з реального життя. Громадянська журналістика як інструмент для розповіді історій та висвітлення правди, ініційованих громадою.

[Cultural Survival](#) - Радіо «Valasa Bultoo»: радіостанція корінних народів надає голос переміщеним племінним громадам Індії

[Натисніть, щоб переглянути](#)

На нашому радарі

В основі всієї нашої роботи лежить діагностичний інструмент, відомий як «5С». Існує п'ять типових перешкод, з якими стикаються маргіналізовані спільноти по всьому світу, намагаючись поділитися своїми думками та проблемами. Ця концепція пропонує спільнотам шлях до виявлення та подолання цих викликів, а також до того, щоб ділитися своїм досвідом з гідністю та впевненістю.

Conviction

Do participants trust you? Are they on board with the aims of the project? Do they believe that speaking out will result in meaningful change?

Capacity

Do participants have the skills, access and resources required to report on a story safely, securely and accurately?

Craft

Do participants have the necessary technical skills to deliver media that is of broadcast quality or ready to be shared internationally on digital platforms?

Connectivity

Do participants have barriers to digital engagement and, if so, what tools are they using already to communicate?

Confidence

Where does the power come from to find your voice?

Майбутнє

Громадянської журналістики

У міру розвитку технологій майбутнє громадянської журналістики виглядає багатообіцяючим. На її розвиток, ймовірно, впливатимуть такі тенденції:

1

Посилення інтеграції з штучним інтелектом: Штучний інтелект та машинне навчання можуть допомогти у перевірці інформації, відборі контенту та виявленні фейкових новин. Ці технології можуть підвищити авторитетність та ефективність громадянської журналістики.

2

Більш тісна співпраця: можна очікувати посилення співпраці між громадянськими журналістами та традиційними ЗМІ, що дозволить використовувати сильні сторони обох сторін для забезпечення всебічного та надійного висвітлення новин.

Майбутнє

Громадянської журналістики

3

Удосконалені інструменти та платформи: Постійні інновації сприятимуть розробці більш досконалих інструментів та платформ для громадянських журналістів. Це включає вдосконалені мобільні додатки, розширені можливості прямих трансляцій та більш зручні системи управління контентом.

4

Глобальний охоплення: Глобальний характер Інтернету означає, що громадянська журналістика й надалі виходитиме за межі кордонів, дозволяючи людям з різних куточків світу ділитися своїми історіями та поглядами.

5

Акцент на навчанні та освіті: Більше уваги приділятиметься навчанню та освіті громадянських журналістів, щоб забезпечити їхніми навичками та знаннями, необхідними для точного та етичного висвітлення подій.

WIKINEWS

Ключовий Напрямок 2

Будуємо цифрові
мости:

Вплив ЗМІ на
зміцнення миру та
соціальну
згуртованість

Вплив децентралізованих медіа на довіру та достовірність інформації.

Децентралізовані ЗМІ — це інформаційні платформи та контент, які не контролюються єдиним «воротарем», таким як традиційні ЗМІ чи уряд, а надходять із багатьох джерел: від окремих осіб, громадських груп, незалежних мереж та цифрових колективів. Сюди входять такі платформи, як блоги та відеоблоги, незалежні подкасти, децентралізовані соціальні мережі (наприклад, [Mastodon](#)), платформи громадянської журналістики (наприклад, [Wikinews](#)), медіа-інструменти на основі блокчейну або технології peer-to-peer (наприклад, [Mirror.xyz](#), [DTube](#)).

На відміну від мейнстрімних ЗМІ, децентралізовані джерела новин дозволяють висвітлювати події з різних точок зору, але вони також потребують перевірки достовірності. [ЮНЕСКО: Медіаграмотність та інформаційна грамотність у добу дезінформації](#), [Open Knowledge Foundation – Партисипативна та незалежна журналістика](#)

Чому це важливо. Вплив децентралізованих ЗМІ на довіру та достовірність інформації.

Розширює демократичний доступ до голосів та підсилює різноманітні точки зору

Децентралізовані медіа дозволяють *будь-кому* публікувати, ділитися та повідомляти — особливо голосам, які залишаються поза мейнстрімом (наприклад, молоді, меншин, активістів).

Підважує монополію на істину та формування наративу

Це підриває наративну владу традиційних ЗМІ, заохочуючи підзвітність та нові перспективи.

АЛЕ — Збільшує ризик дезінформації — відсутність редакційного контролю

Без потужних механізмів редакційного контролю та перевірки фактів неправдивий або маніпульований контент може легко поширюватися. Це може підірвати довіру та посилити розкол.

Чому це важливо. Вплив децентралізованих ЗМІ на довіру та достовірність інформації.

Для посередництва та миробудування децентралізовані ЗМІ відкривають можливості **інклюзивного цифрового сторітелінгу** як форми запобігання конфліктам та відновлення. Молодь може стати посередниками правди та довіри шляхом:

- Кураторство **надійного контенту спільноти**
- Використання мережі однолітків для **перевірки фактів**
- Просування **цифрової грамотності** у своїх школах чи організаціях
- Протидія ненависті та упередженості за допомогою **контрнарративів**

Подвійний вплив на мир та довіру

Позитивний потенціал

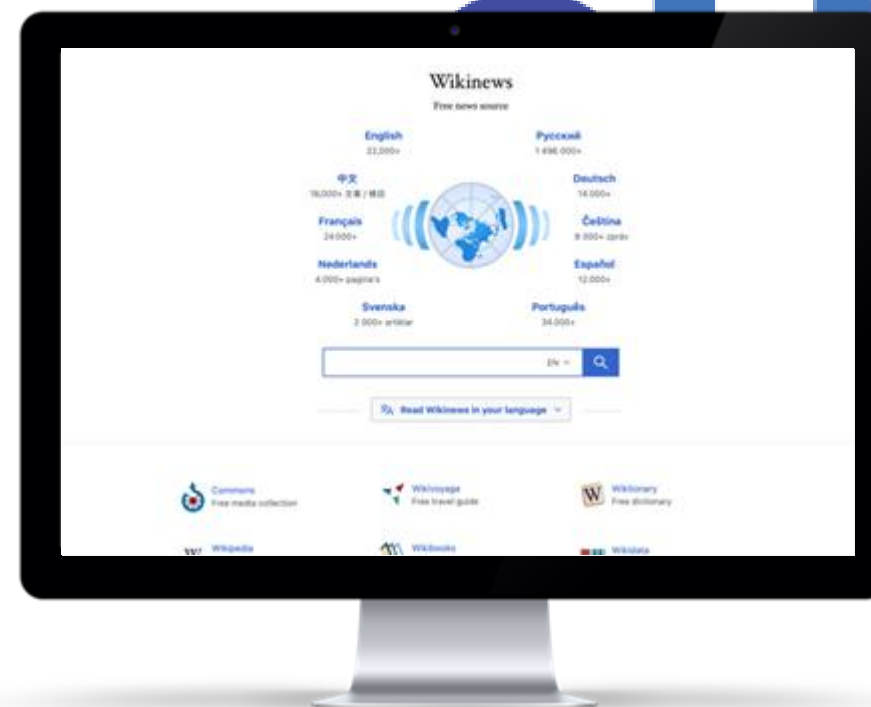
- Сприяє розповідям «знизу» та цифровому активізму за мир
- Зміцнює довіру громади завдяки голосам місцевих ЗМІ
- Сприяє зміцненню стійкості та солідарності завдяки гіперлокальним наративам
- Підтримує швидку мобілізацію для кампаній за мир або солідарність

Виклики

- Відсутність єдиних стандартів перевірки фактів та журналістської етики
- Може посилювати конспірологічні теорії або поляризуючу риторичу
- Утворюються «ехо-камери», що підсилюють лише одне світобачення

Приклади: інструменти та платформи для роботи з децентралізованими медіа

Вікіновини: Вікіновини — це джерело новин із вільним контентом, до якого може долучитися кожен, і яке має на меті подавати надійні, неупереджені та актуальні новини. Новини, що створюються спільнотою на основі відкритого коду, відповідно до журналістських стандартів <https://www.wikinews.org/>

Натисніть, щоб
переглянути

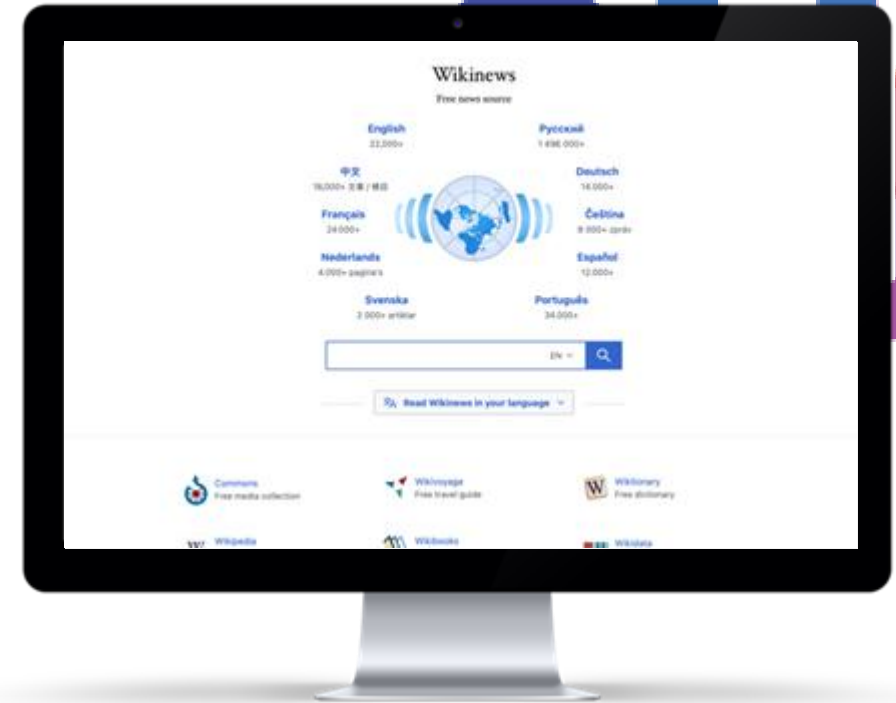
Приклади: інструменти та платформи для орієнтування у децентралізованих ЗМІ

Відкрита участь: дає громадянам можливість спільно писати та редагувати новини.

Нейтральна точка зору: прагне до збалансованого висвітлення подій, дотримуючись суворих редакційних принципів

Інклюзивне висвітлення подій: надає платформу для різноманітних голосів, сприяючи більш всебічному розумінню подій.

Залучення спільноти: заохочує участь громадськості у створенні новин, сприяючи медіаграмотності та громадянській відповідальності.

[Натисніть, щоб переглянути](#)

Приклади: інструменти та платформи для орієнтування у децентралізованих ЗМІ

Spotlight від CORRECTIV. Дозволяє громадянам спільно розслідувати випадки поширення дезінформації на місцевому рівні.

Об'єднує європейські ЗМІ та журналістів для зміцнення місцевої журналістики за допомогою репортажів на основі даних, розвитку потенціалу та технологій, орієнтованих на громаду.

<https://correctiv.org/en/>

Натисніть, щоб
переглянути

Приклади: Інструменти та платформи для орієнтування у децентралізованих медіа

EU Disinfo Lab. Активна спільнота активістів та експертів у сфері боротьби з дезінформацією. Відстежує фейкові новини та скоординовані інформаційні атаки в Європі.
<https://www.disinfo.eu/>

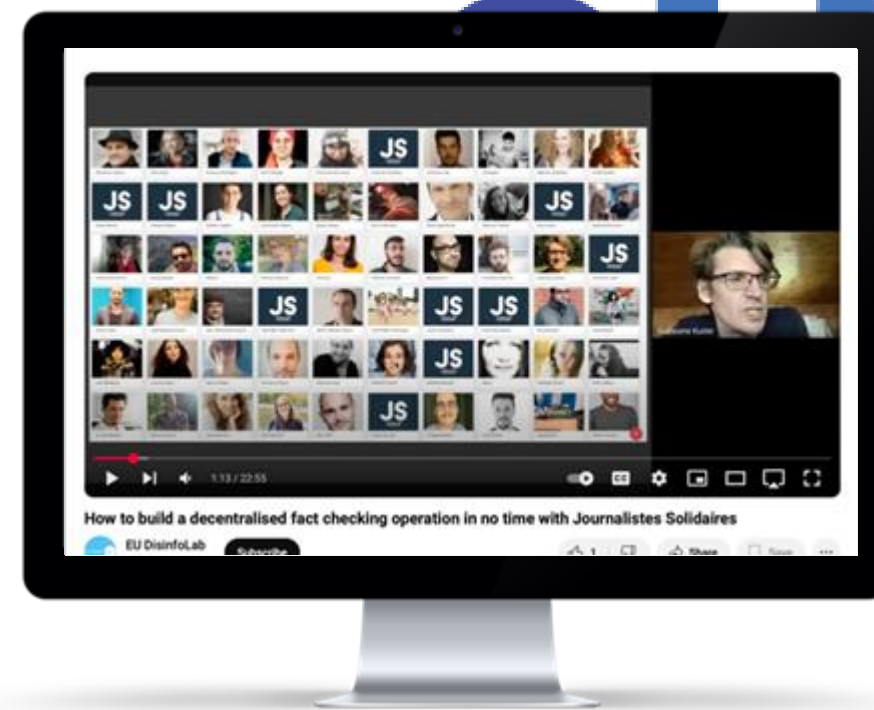
[Натисніть, щоб переглянути](https://www.disinfo.eu/)

Як незалежна некомерційна організація, EU DisinfoLab збирає знання та досвід щодо дезінформації в Європі. Поєднуючи дослідження, розслідувальну роботу та політичну проникливість, EU DisinfoLab є активним членом та підтримує палке й велике співтовариство, яке допомагає виявляти, боротися та запобігати інформаційним порушенням, що загрожують цілісності громадян, мирному співіснуванню та демократичним цінностям.

Приклад з практики: EU DisinfoLab у боротьбі з дезінформацією

2 червня 2020 року EU DisinfoLab провів вебінар із Гійомом і Тімом із Journalistes Solidaires, під час якого вони детально розповіли, як створили спонтанну та інноваційну відкриту редакцію, покликану боротися з дезінформацією щодо COVID-19.

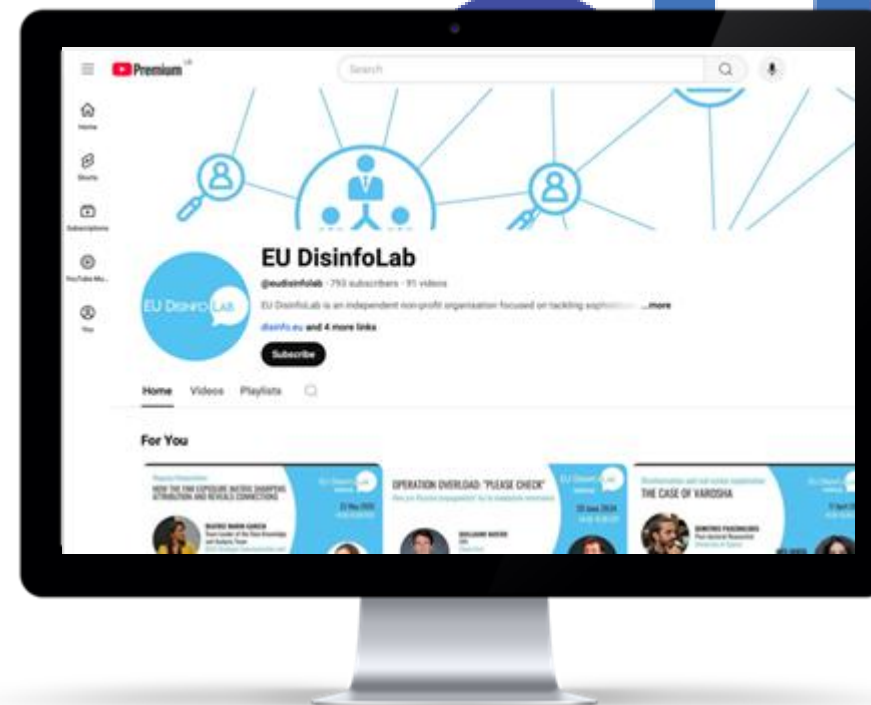
EU DisinfoLab — це незалежна некомерційна організація, яка зосереджується на **боротьбі зі складними кампаніями дезінформації, спрямованими проти ЄС, його держав-членів, основних інституцій та основних цінностей**. Її місія полягає у **підвищенні обізнаності щодо дезінформації та сприянні покращенню інформаційного середовища**.

[Натисніть, щоб
переглянути](#)

Приклад з практики: боротьба з дезінформацією від EU DisinfoLab

Регулярні вебінари EU DisinfoLab висвітлюють новітні дослідження та ідеї, щоб заохотити міждисциплінарну співпрацю та забезпечити, щоб наша спільнота була в курсі найважливіших подій у цій галузі.

[EU DisinfoLab – YouTube](#)

Натисніть, щоб
переглянути

Ключовий Напрямок 3

Будуємо цифрові
мости:
Вплив ЗМІ на
зміцнення миру та
соціальну
згуртованість

Етичні міркування та виклики у репортажах з місць подій.

Репортажі з місць подій — часто під керівництвом громадянських журналістів, активістів або місцевої молоді — можуть потужно посилити голос громади, викрити несправедливість та спровокувати зміни. Але оскільки вони зазвичай мають неформальний характер, недостатньо ресурсів та емоційно близькі до проблеми, вони також несуть етичні ризики та дилеми. Громадянські журналісти стикаються з ризиками, пов'язаними з дезінформацією, питаннями конфіденційності та політичним тиском.

Ключовий Напрямок 3

Будуємо цифрові
мости:
Вплив ЗМІ на
зміцнення миру та
соціальну
згуртованість

Етичні міркування та виклики у громадській журналістиці.

Що означає етика в журналістиці на місцях? Етична журналістика на місцях означає висвітлення подій у точний, шанобливий, безпечний та соціально відповідальний спосіб. Вона передбачає висвітлення правди без заподіяння шкоди, повагу до приватного життя, особливо в зонах конфлікту, уникнення упередженості, мови ненависті чи маніпуляцій, а також забезпечення гідності людей, про яких йдеться у репортажах

[Глобальна мережа журналістських розслідувань \(GIJN\) – Етичний посібник](#)

[Мережа етичної журналістики – 5 основних принципів](#)

[Internews – Набір інструментів «Місцеві ЗМІ заради миру»](#)

Чому це важливо. Етичні міркування та виклики

ПРОБЛЕМА: Інформована згода

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО Вразливі групи можуть не знати, як буде поширена їхня історія

ВИКЛИК Приватність проти суспільного інтересу

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО Розкриття особистих даних може становити загрозу для окремих осіб або спільнот

ПРИКЛАД Проведення інтерв'ю з біженцем без пояснення щодо оприлюднення інформації в Інтернеті

ПРИКЛАД Публікація фотографій протестувальників у репресивному режимі

Чому це важливо. Етичні міркування та виклики

ВИКЛИК: Упередженість та напруга, пов'язана з активізмом

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО: Автори можуть несвідомо формувати сюжети так, щоб підтримати власну справу

ПРИКЛАД Показ лише однієї сторони конфлікту для викликання співчуття

ВИКЛИК Перевірка фактів та верифікація

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО: Дезінформація може швидко поширюватися та **шкодити репутації**

ПРИКЛАД Повідомлення про чутку як про факт, оскільки вона підтримує наратив

Чому це важливо. Етичні аспекти та виклики

ВИКЛИК Динаміка влади

ПРИКЛАД Іноземний волонтер знімає відео про місцеву трагедію без участі місцевої громади

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО Коли сторонні люди розповідають історії інших, це може **посилити нерівність**

Приклади рішень етичних питань та викликів

ПИТАННЯ ЗГОДА ТА ЗАХИСТ

ПРОБЛЕМИ ТА ЇХНІ РІШЕННЯ

- **Виклик:** Респонденти можуть не до кінця розуміти, як їхні історії будуть використані в Інтернеті, або можуть відчувати тиск, щоб поділитися особистими переживаннями.
- **Рішення:** Використовуйте шаблони усного та письмового згоди. **Протоколи інформованої згоди**, надайте приклади того, де може з'явитися їхня історія, та дозвольте відмовитися на будь-якому етапі. Використовуйте **Етичний контрольний список для інтерв'ю від WITNESS**

ПРИКЛАД Проект для молоді ромського походження у Словаччині включає попередній семінар, на якому обговорюються цифрові ризики та право власності на дані перед зйомкою будь-яких свідчень.

Приклади рішень етичних питань та викликів

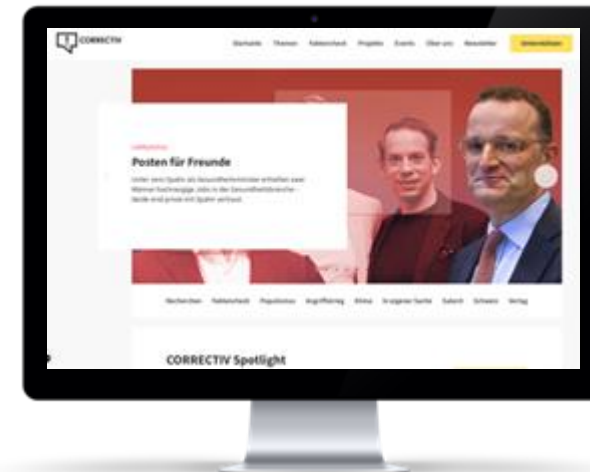
АСПЕКТИ, ЯКІ СЛІД ВРАХОВУВАТИ
Точність та перевірка

ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ

- **Виклик:** Репортери-аматори можуть ненавмисно поширювати дезінформацію через відсутність офіційної підготовки або покладання на чутки.
- **Рішення:** Навчіться **основним навичкам перевірки фактів**, перехресної верифікації та пошуку джерел. Або скористайтеся групами колегіальної перевірки фактів. Використовуйте такі платформи, як [Spotlight](#) або [Correctiv](#), для моделей спільної верифікації.

Натисніть, щоб
переглянути

Натисніть, щоб
переглянути

Приклади рішень етичних питань та викликів

ПИТАННЯ Представлення без експлуатації

ПРОБЛЕМИ ТА ЇХНІ РІШЕННЯ

- **Виклик:** Історії можуть посилити стереотипи або «порнографію бідності», якщо їх розповідати без гідності та обережності.
- **Рішення:** Заохочуйте до участі у створенні історій, що дає людям можливість формувати свою розповідь. Використовуйте [додаток eyeWitness to Atrocities](#), який допоможе вам перетворити ваші відеоматеріали на потужний інструмент для досягнення справедливості правильним шляхом.

ПРИКЛАД [Witness.org](#) надає набори інструментів для етичного розповідання історій для громадян-репортерів, які документують порушення прав людини.

Приклади рішень етичних питань та викликів

ПИТАННЯ Безпека та репресії

ПРОБЛЕМИ ТА ЇХНІ РІШЕННЯ

- **Виклик:** Висвітлення випадків несправедливості, війни чи корупції може наражати громадянських журналістів на переслідування, насильство або юридичні погрози.
- **Рішення:** Використовуйте анонімність, шифрування та захисні мережі, такі як [Forbidden Stories](#), які продовжують роботу журналістів, що зазнали погроз або були вбиті. Використовуйте анонімність, VPN та проходите навчання з цифрової безпеки.

ПРИКЛАД

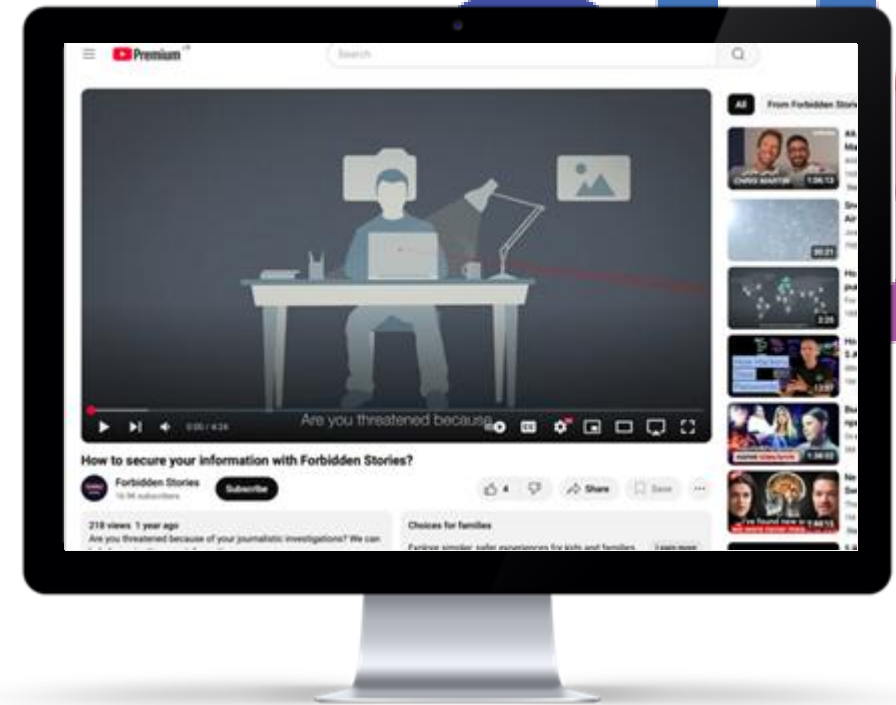
Чотиричастинний «Набір безпеки» CPJ надає журналістам та редакціям базову інформацію щодо ресурсів та інструментів фізичної, цифрової та психологічної безпеки.

Forbidden Stories – Захист інформації

Forbidden Stories: Forbidden Stories – це міжнародна мережа журналістів, які прагнуть продовжити роботу репортерів, яких змусили замовкнути за допомогою погроз, ув'язнення або вбивства

→ **Спільні розслідування:** співпрацює з глобальними медіа-партнерами для публікації матеріалів, які інші намагалися приховати.

→ **Мережа SafeBox:** Надає журналістам безпечну платформу для зберігання конфіденційної інформації, гарантуючи, що їхня робота зможе продовжуватися, навіть якщо вони самі не зможуть цього зробити.

[Як захистити свою інформацію за допомогою Forbidden Stories?](#)

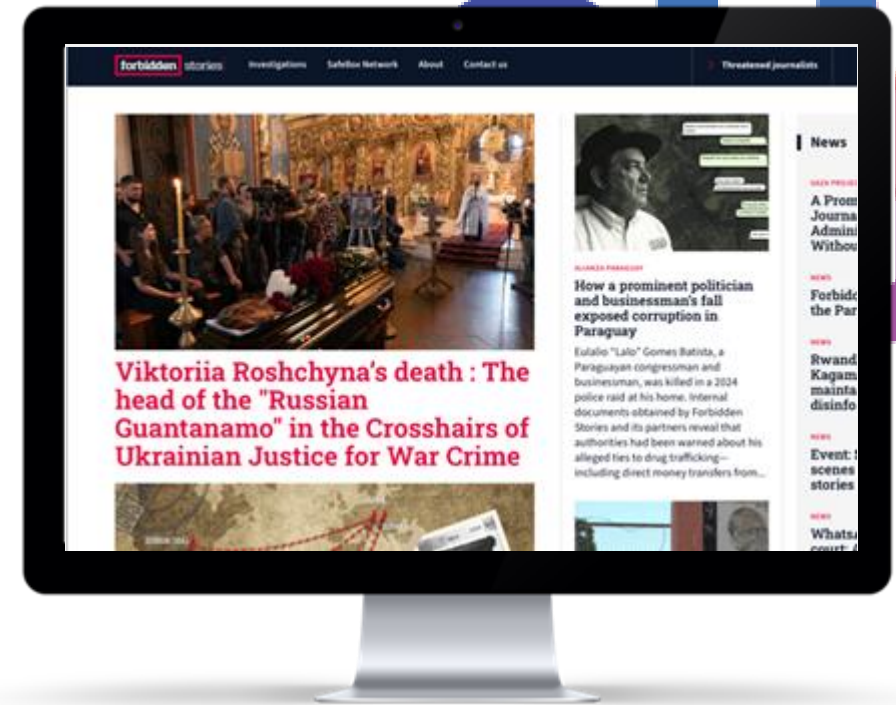
**Натисніть, щоб
переглянути**

«Заборонені історії» — безпечна інформація

→ **Збереження правди:** Гарантує, що важливі історії, особливо ті, що стосуються корупції та порушень прав людини, не будуть втрачені.

→ **Глобальна обізнаність:** привертає міжнародну увагу до місцевих проблем, залучаючи глобальну солідарність та тиск на користь справедливості.

www.forbiddenstories.org

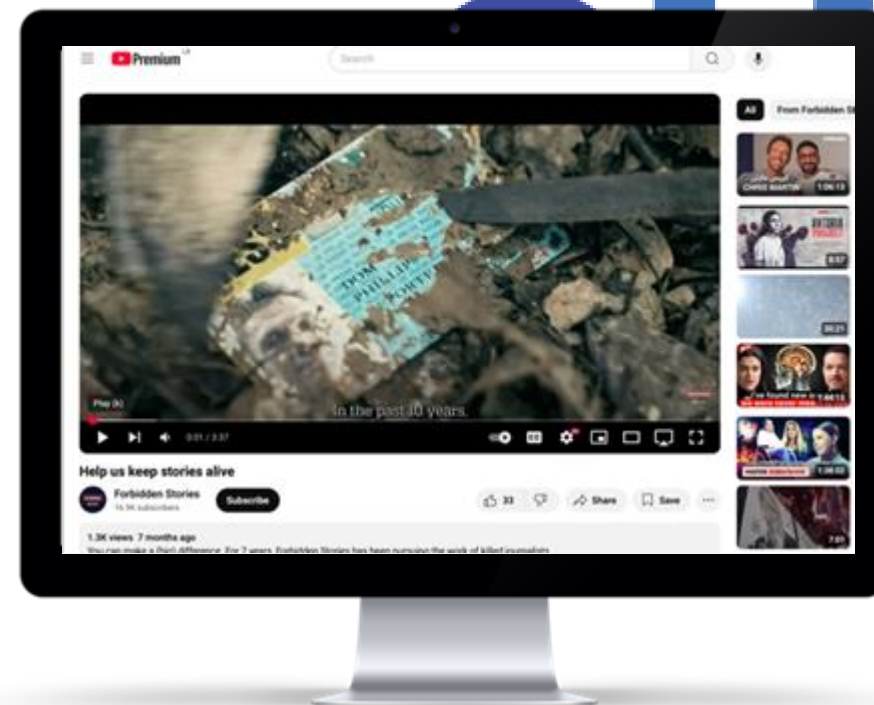
**Натисніть, щоб
переглянути**

Приклад з практики: Мережа журналістів «Forbidden Stories»

Ми — мережа журналістів, що співпрацюють між собою, аби продовжувати роботу репортерів, яких змусили замовкнути по всьому світу.

По всьому світу журналістів змушують замовкнути за допомогою насильства, погроз та ув'язнення, оскільки відомо, що те, що вони розслідували, може мати далекосяжні наслідки.

Як медіаорганізація, ми вважаємо, що ці новини мають глобальне значення, і ми розкрили важливу інформацію щодо таких питань, як екологічні злочини, корупція, організована злочинність, наркоторгівля, дезінформація, кібернагляд та порушення прав людини.

https://youtu.be/EUD8O_Sys0I

<https://forbiddenstories.org/about-us/impact/>

Натисніть, щоб
переглянути

Зміцнення миру за допомогою етичного цифрового сторітелінгу

Використовуючи цифрові медіа для сприяння миру та інклюзивності, етична свідомість має бути невід'ємною частиною практики сторітелінгу.

1 Перед зйомкою або публікацією отримайте інформовану згоду

Розповідайте історії разом із громадами, а не про них **2**

3 Заохочуйте рецензування колегами або наставництво для перевірки на наявність упередженості

Прийміть та адаптуйте етичні настанови для власних проєктів **4**

Напря́м 4

Будуємо цифрові мости:
Вплив ЗМІ на зміцнення миру та соціальну згуртованість

Цифрові інструменти та платформи, що надають можливості громадянським журналістам

Громадянська журналістика передбачає збір, аналіз та поширення новин та інформації широкою громадськістю, часто за допомогою цифрових платформ та інструментів. Вона дає змогу непрофесійним репортерам документувати та ділитися історіями, особливо в тих регіонах, де мейнстрімні ЗМІ можуть бути відсутніми, упередженими або обмеженими.

Цифрові інструменти та платформи надають цим громадянським журналістам можливості, даючи їм засоби для запису, редагування, публікації та перевірки контенту — від соціальних медіа до децентралізованих архівів, мобільних журналістських додатків та просторів для спільного висвітлення подій. Наприклад, мобільні додатки та платформи з відкритим кодом полегшують людям безпечне висвітлення та обмін історіями.

Цифрові інструменти та платформи, що розширюють можливості громадянських журналістів

Цифрові медіа-інструменти — це не просто технологія, це **засіб участі, захисту та миробудування**. Вони:

1

Надають молоді можливість стати агентами змін

2

Подолання розбіжностей за допомогою розповідей та спільного навчання

3

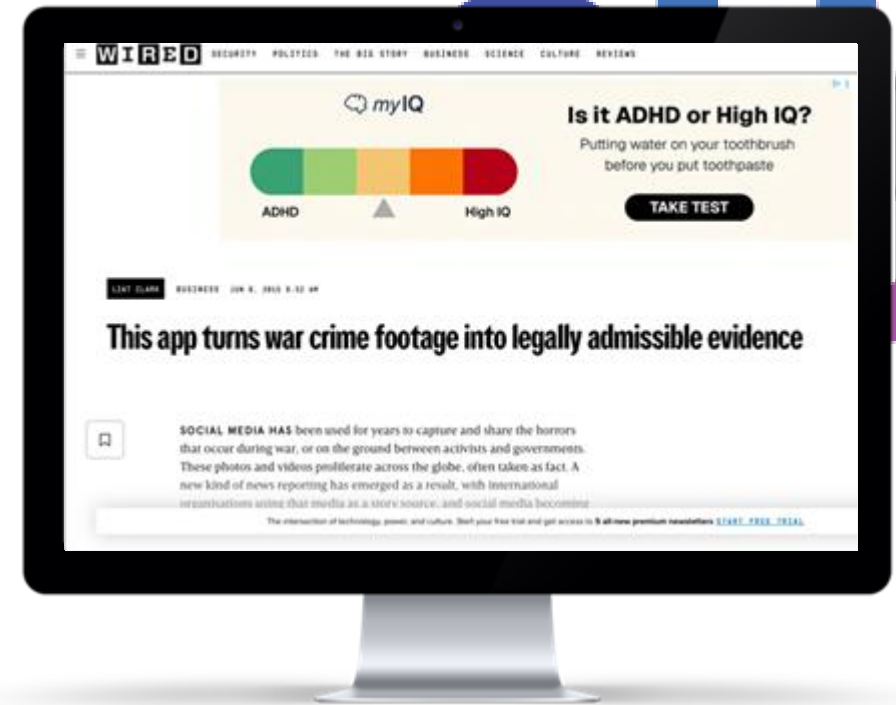
Розвивають навички, що сприяють інклюзії, критичному мисленню та стійкості

Приклад з практики: додаток eyeWitness — потужний інструмент для ЗМІ та правосуддя

eyeWitness to Atrocities: Розроблений Міжнародною асоціацією адвокатів, додаток eyeWitness to Atrocities дозволяє користувачам робити фотографії та знімати відео, які можуть слугувати перевіреними доказами в судових процесах.

Цей додаток перетворює відеоматеріали про військові злочини на докази, що мають юридичну силу

- **Відповідальність:** надає інструмент для документування порушень прав людини, сприяючи відправленню правосуддя.
- **Розширення можливостей:** надає особам у зонах конфлікту засоби для безпечного повідомлення про звірства.

<https://www.wired.com/story/eyewitness-war-crimes-app>

**Натисніть, щоб
переглянути**

Приклад з практики: додаток eyeWitness — потужний інструмент для ЗМІ та правосуддя

- **Вбудовування метаданих:** автоматично записує GPS-координати, дату, час та інформацію про пристрій для автентифікації медіафайлів.
- **Безпечне зберігання:** завантажує зашифровані файли на захищений сервер, зберігаючи ланцюжок доказів для юридичної допустимості

How we make your footage a powerful tool for justice

1

The eyeWitness to Atrocities app lets you capture photos and videos with embedded metadata to verify their authenticity in court.

2

Footage transmission and storage ensures a secure chain of custody for legal evidence.

3

eyeWitness compiles received footage into dossiers for investigators.

<https://www.eyewitness.global/>

**Натисніть, щоб
переглянути**

Чому цифрові медіа та інструменти мають значення для миробудування та медіації

ПРИЧИНА заповнює прогалини, залишені традиційними ЗМІ

Надає громадянам можливість безпосередньо документувати події та ділитися актуальними історіями

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ Засоби масової інформації часто ігнорують зони конфліктів, маргіналізовані спільноти або мирні ініціативи на низовому рівні — особливо у віддалених або політично чутливих регіонах. Цифрові інструменти дають змогу пересічним людям **фіксувати події в режимі реального часу** за допомогою мобільних телефонів та відеододатків. **Ділитися власним досвідом**, що пропонує більш автентичні та різноманітні перспективи

ПРИКЛАД В Україні місцеві жителі використовували Telegram та Signal для поширення попереджень та документування бомбардувань, коли традиційні джерела новин були заблоковані.

ІНСТРУМЕНТ
InShot, eyeWitness to Atrocities, Signal

Чому цифрові медіа та інструменти мають значення у миробудуванні та медіації

ПРИЧИНА: Дає голос тим, хто опинився на узбіччі суспільства
Поширює історії біженців, молоді, меншин

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ Цифровий сторітелінг стає інструментом **зцілення та захисту прав**. Люди з недопредставлених груп — молодь, жінки, етнічні меншини, біженці — можуть повернути собі право розповідати про своє життя та свої спільноти.

ПРИКЛАД Допомагає повернути розповіді, підвищити обізнаність та зменшити стереотипи

ІНСТРУМЕНТ

Такі інструменти, як TikTok, Glide Apps, Anchor.fm або Canva, допомагають їм розповідати свої історії за допомогою подкастів або візуальних публікацій

Чому цифрові медіа та інструменти мають значення для миробудування та медіації

ПРИЧИНА бореться з дезінформацією та мовою ворожнечі

Протидіє дезінформації в Інтернеті

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ Соціальні мережі часто використовуються для поширення страху, ненависті або дезінформації. Але **ті самі платформи** можна використовувати для:

- **Перевіряти факти. Поширювати перевірені наративи**
- **Боротьбі зі шкідливими стереотипами за допомогою реальних історій та емпатії**

ПРИКЛАД Організація «Migrants of the Mediterranean» публікує аудіозаписи свідчень біженців, щоб протидіяти міграційній риториці, що базується на страху.

ІНСТРУМЕНТ

Використовуйте платформи для перевірки фактів, такі як Demagog, Correctiv, CrowdTangle

Чому цифрові медіа та інструменти мають значення для миробудування та медіації

ПРИЧИНА сприяє міжкультурному взаєморозумінню

Сприяє діалогу між культурами та регіонами

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ Сприяє розвитку емпатії, спільних цілей та співпраці у сфері миробудування.

Цифрові платформи усувають географічні та культурні бар'єри. Вони дозволяють: молоді з різних середовищ спільно створювати повідомлення про мир; вести діалог між сторонами конфлікту через онлайн-форуми, закриті групи та

ПРИКЛАД Віртуальний обмін Soliya з'єднує молодь у Європі та на Близькому Сході для обговорення ідентичності, конфліктів та впливу медіа під час сесій із модератором.

ІНСТРУМЕНТ

Віртуальний обмін Soliya, закриті групи у Facebook

Чому цифрові медіа та інструменти мають значення для миробудування та медіації

ПРИЧИНА забезпечує безпечне та анонімне повідомлення

Забезпечує захист у ворожих середовищах

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ Дозволяє інформаторам та репортерам, які висвітлюють питання миру, безпечно ділитися інформацією. У зонах конфліктів або в умовах авторитарного режиму безпека є основною перешкодою для висвітлення подій. Цифрові інструменти забезпечують:

Шифрування (наприклад, Signal, eyeWitness to Atrocities)

Тегування метаданих для підтвердження автентичності

Анонімну публікацію (наприклад, Forbidden Stories, методи Bellingcat)

ПРИКЛАД Правозахисники в Сирії використовували захищені додатки для обміну фотографіями з геотегами з міжнародними ЗМІ, не розкриваючи своєї особи.

ІНСТРУМЕНТ

InShot, eyeWitness to

Atrocities, Signal

Чому цифрові медіа та інструменти мають значення для миробудування та медіації

МЕТА: Розвиток цифрової та медіаграмотності

Формує у молоді важливі навички **21 століття**

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ Готує учнів до адвокації, працевлаштування та громадянської активності. Вони можуть розвинути практичні компетенції, такі як критичне мислення, відповідальне створення контенту, етична журналістика, перевірка фактів та перехресна верифікація. Це є важливим не лише для працевлаштування, а й для активної громадянської позиції та демократичної стійкості

ПРИКЛАД Використовуйте Mural для мозкового штурму щодо повідомлень про мир, Canva для створення інфографіки та YouTube для публікації цифрових історій.

ІНСТРУМЕНТ

Canva, YouTube, Mural, StoryMaps

Розділ «Ресурси» до теми 4

Будуємо цифрові мости: Вплив ЗМІ на процес миробудування та соціальну згуртованість

- **Цифрові інструменти:** StoryMaker, Kobo Toolbox Collect, SoundCloud, Eyewitness for Atrocities, KineMaster, InShot, платформи Mastodon / Fediverse, CrowdNewsroom від Correctiv
- **Вправа:** Створення етичних наративів, орієнтованих на мир
- **Вправа:** Перетин активізму, ЗМІ та цифрового адвокатування
- **Ресурси:** посібники, набори інструментів, статті тощо

Цифрові інструменти:

Громадянська журналістика та розповіді про правду

Додатки для мобільної журналістики (MoJo), такі як [StoryMaker](#) або [Collect](#). KoboToolbox Collect — це потужний та інтуїтивно зрозумілий інструмент для збору даних, що дозволяє досягти значних результатів. Це платформа для збору, управління та візуалізації даних, яка використовується в усьому світі для проведення досліджень та досягнення суспільного блага. Наша місія полягає у підтримці систем даних та технологій з відкритим кодом для гуманітарної діяльності, розвитку, охорони навколишнього середовища, миробудування та захисту прав людини.

Натисніть
щоб
переглянути

<https://storymaker.cc/>

Як застосовувати інструменти:

Знімайте та редагуйте історії громади за допомогою мобільних пристроїв. Навчіть місцевих жителів основам зйомки на телефон та розповіді історій. Забезпечте згоду та безпеку героїв.

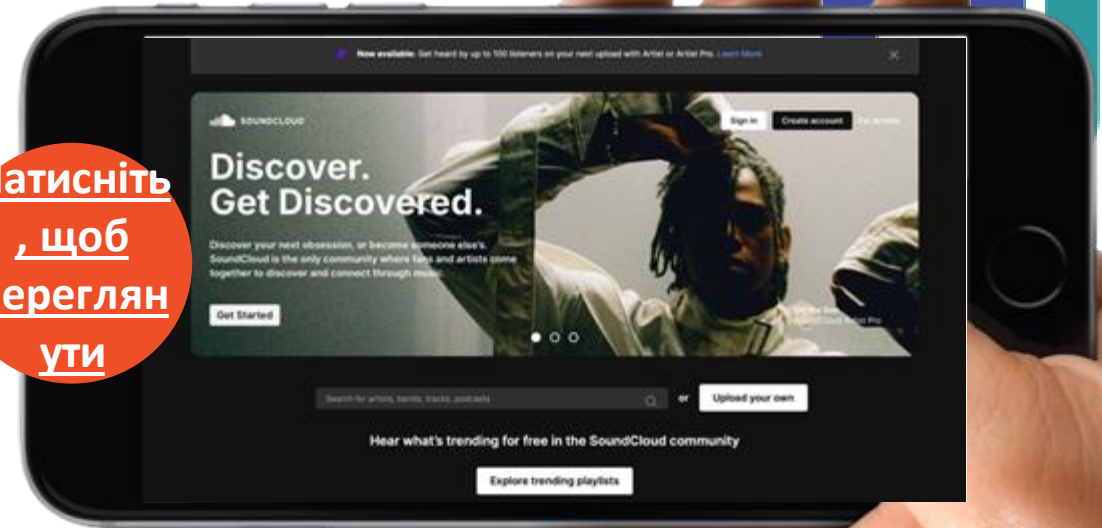
Цифрові інструменти:

Громадянська журналістика та розповіді про правду

YouTube: Публікуйте відеоматеріали для широкої аудиторії. Використовуйте субтитри та теги для забезпечення доступності та охоплення аудиторії. Модеруйте коментарі, щоб запобігти тролінгу

SoundCloud: Діліться матеріалами з громадських радіостанцій, аудіокнигами, усною історією, розповідями про конфлікти та особистими історіями. Заохочуйте малопредставлені голоси висловлюватися та публікуватися. Забезпечте, щоб ведучі та автори почувалися в безпеці від зловживань в Інтернеті.

Натисніть
щоб
переглянути

[SoundCloud](#)

Цифрові інструменти:

Етичні міркування у громадській журналістиці

[Eyewitness to Atrocities](#) (від eyeWitness)

Дозволяє безпечно фіксувати порушення прав людини з додаванням метаданих та позначкою часу. Ідеально підходить для зон конфліктів або для маргіналізованих груп, які документують насильство. Використовуйте лише в безпечних умовах та під наглядом кваліфікованих фахівців, щоб уникнути шкоди для репортерів

[KineMaster](#) / [InShot](#). Редагуйте відео етично, використовуючи розмиття облич та спотворення голосу. Застосовуйте ці функції під час роботи з вразливими групами населення. Не маніпулюйте контекстом або сценами, які можуть ввести в оману

Натисніть
щоб
переглянути

<https://www.kinemaster.com/>

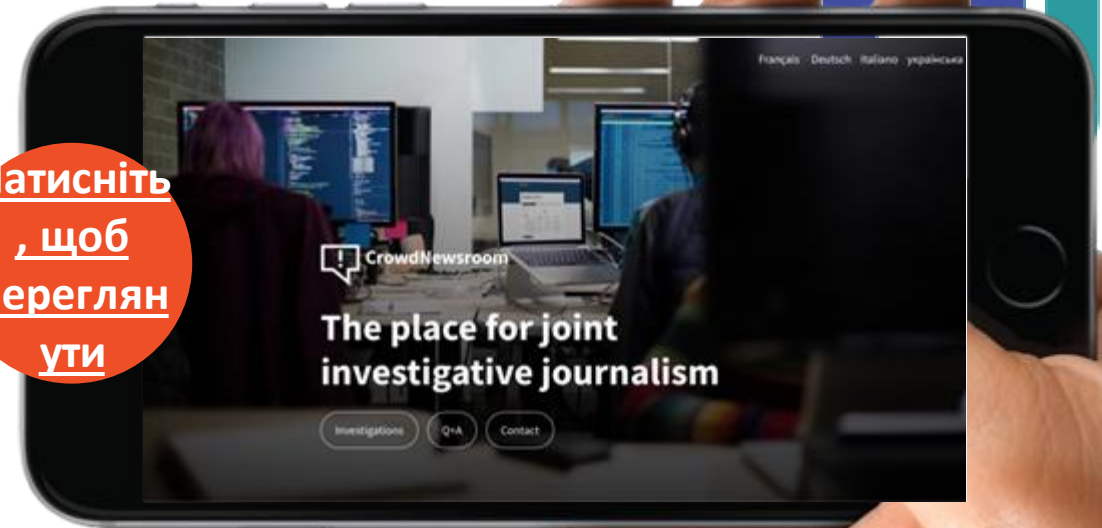
Цифрові інструменти:

Децентралізовані ЗМІ щодо довіри та достовірності інформації

Платформи [Mastodon](#) / [Fediverse](#). Діліться місцевими новинами у федеративних середовищах, що не контролюються великими корпораціями. Створюйте добірки надійних мереж та хештегів. Будьте обережні: якщо модерація недостатня, дезінформація все одно може поширюватися.

[CrowdNewsroom](#) від [Correctiv](#). Дозволяє проводити колективні розслідування та публікувати матеріали від спільноти. Використовується для перевірки фактів у децентралізованих або місцевих новинах. Переконайтеся, що зібрані дані перевірені та відповідально проаналізовані

Натисніть
щоб
переглянути

<https://crowdnewsroom.org/en/>

Вправа 1

«Кому ви довіряєте?»

Розвивайте критичне мислення щодо довіри до децентралізованих ЗМІ.

Учні обирають **три новини** — одну з мейнстрімних ЗМІ, одну з блогу або від інфлюенсера та одну зі спільної громадянської новинної платформи (наприклад, Wikinews).

Проаналізуйте кожну з них за такими критеріями:

1. Хто є автором?
2. Чи перевірені джерела?
3. Які емоції викликає ця новина?
4. Чи може це бути дезінформація?

Обговоріть: Як децентралізовані ЗМІ впливають на довіру? Яких стандартів повинні дотримуватися громадянські ЗМІ?

Вправа 2

«Створіть свій набір етичних інструментів»

Інструкції: У невеликих групах слухачі відіграють ролі журналістів-аматорів, які висвітлюють чутливу тему (наприклад, міграцію, права меншин, відновлення після конфлікту).

Вони повинні:

1. Розробити форму згоди
2. Скласти план розповіді, використовуючи етичні принципи
3. Представити план безпеки

Результат: Розуміння реальної складності етичних дилем та навчання відповідальному використанню цифрових медіа.

Вправа 3

«Голос з моєї вулиці» – Вправа з цифрового сторітелінгу

Крок 1: Визначте історію

Попросіть учнів подумати про недавню подію або особистий/громадський досвід, пов'язаний із конфліктом, інклюзією або непорозумінням. Це може бути:

- Місцеве непорозуміння, яке було вирішено.
- Громадську ініціативу, спрямовану на підтримку миру.
- Випадок виключення, дискримінації або солідарності.

Крок 2: Дослідження та запис

Учасники зберуть основні факти та/або проведуть інтерв'ю з 1–2 особами (за їхньою згодою). Це можна зробити у письмовій формі, за допомогою аудіозапису або відеозапису (використовуючи телефони або додаток [eyeWitness to Atrocities](#), якщо це доречно).

Вправа 3

Крок 3: Створіть матеріал громадянської журналістики

Використовуйте один із таких форматів:

→ **Письмовий допис у блозі** (300–500 слів)

→ **Короткий відеорепортаж** (1–3 хвилини, з використанням таких інструментів, як InShot або Canva Video Editor)

→ **Фоторепортаж** із підписами

→ **Карусель історій у стилі Instagram**, що візуально пояснює сюжет

Крок 4: Рефлексія та перевірка на відповідність етичним нормам

Учні заповнюють короткий робочий лист для рефлексії:

→ Чи отримали ви згоду на публікацію цієї історії?

→ Чи є ваша історія об'єктивною та поважною?

→ Чи сприяє вона розумінню, а не звинуваченню?

Крок 5: Поділіться або надішліть

Учасники діляться своїми роботами у віртуальній галереї класу (наприклад, Padlet або Moodle) або презентують їх одноліткам під час цифрової сесії «peace pitch».

Вправа 4

«Додаток EyeWitness to Atrocities»

«EyeWitness to Atrocities» — це безкоштовний мобільний додаток, розроблений Міжнародною асоціацією адвокатів. Він допомагає громадянським журналістам, активістам та свідкам **робити перевірені фотографії та відеозаписи порушень прав людини, а також безпечно зберігати їх і ділитися** ними з юридичними органами чи ЗМІ, не наражаючи на небезпеку.

Цей інструмент **поєднує розповіді про правду з юридичною відповідальністю**, підтримуючи етичне та безпечне висвітлення подій у зонах конфлікту.

Завдання: «Повідомляти про важливе — використання EyeWitness як інструменту медіа миру»

Учасники дізнаються, як EyeWitness підтримує громадські ЗМІ, а потім зможуть відтворити його використання, створивши сценарій відповідальної громадянської журналістики (реальне насильство не потрібне).

<https://www.eyewitness.global/>

Вправа 4

1

Ознайомтеся з інструментом (15–20 хв)

Відвідайте: <https://www.eyewitness.global>

Перегляньте 2-хвилинне демонстраційне відео

Обговоріть: Як цей додаток забезпечує автентичність?

- Чому позначення часу, дати та місця є важливим у громадянській журналістиці?
- Як це захищає журналістів та жертв?

2

Створення сценарію (20 хв)

У парах або невеликих групах учні обирають або уявляють проблему, пов'язану з миробудуванням чи соціальною справедливістю (наприклад, утиски з боку поліції під час протесту, несправедливе виселення, забруднення води або мирний опір). Вони:

- Описують, що потрібно задокументувати.
- Планують, як етично та відповідально про це повідомити, використовуючи інструмент EyeWitness.
- Розглядають ризики та способи їх подолання.

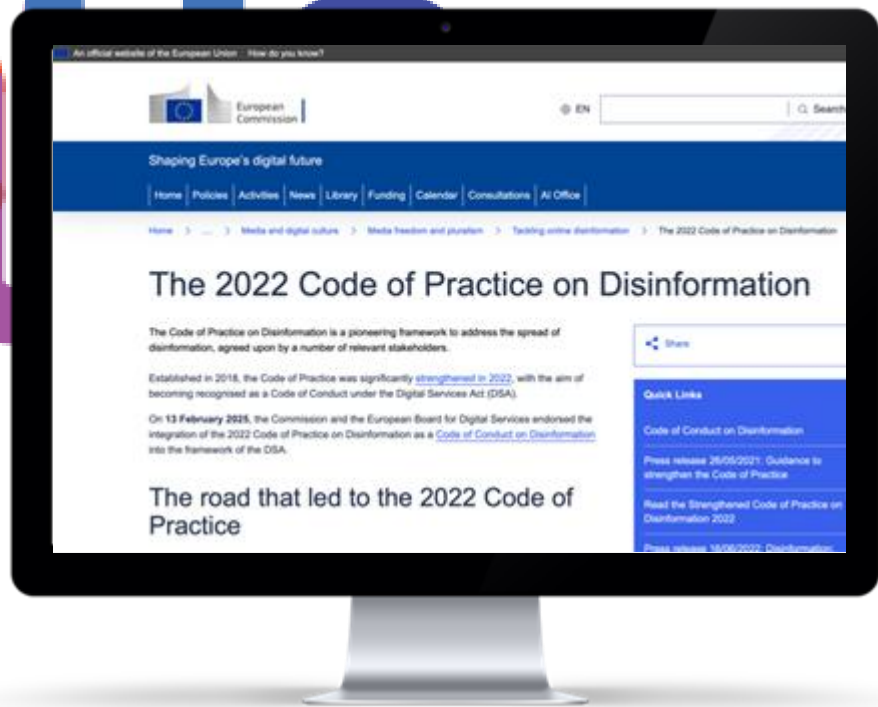
3

Роздуми про етичну журналістику (15 хв)

- Які етичні проблеми виникають? (наприклад, згода, повторна травматизація, безпека)
- Як додаток допомагає зменшити ці ризики?
- Як його можна зловживати — і як цьому запобігти?

Порада: Вам не обов'язково використовувати справжній додаток на занятті (хоча учні можуть його завантажити). Використовуйте його для стимулювання критичних дискусій та дизайнерського мислення. Ця вправа чудово підходить для молоді, яка, можливо, хоче захищати інтереси своїх спільнот, використовуючи технології безпечно та надійно.

[Натисніть, щоб
переглянути](#)

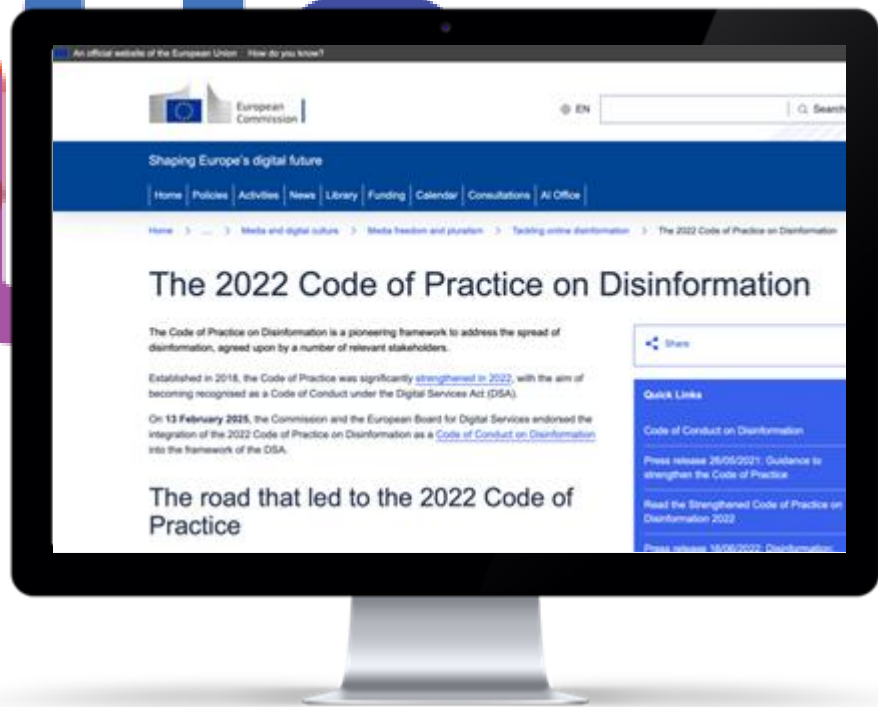
Європейська комісія та Європейська рада з цифрових послуг: Кодекс практики щодо дезінформації 2022 року

[ЄС: Кодекс практики щодо дезінформації 2022 року](#)

Кодекс практики щодо дезінформації — це новаторська рамкова угода та інструмент для боротьби з поширенням дезінформації, узгоджений низкою відповідних зацікавлених сторін. Він встановлює стандарти саморегулювання для боротьби з дезінформацією.

Ресурси

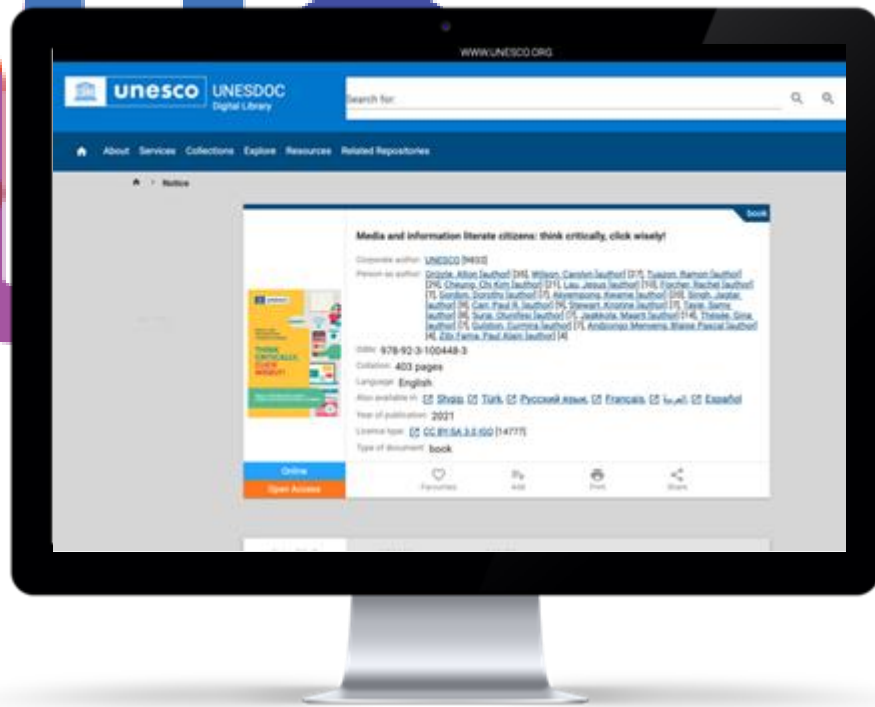

Як основний елемент стратегії ЄС щодо боротьби з дезінформацією, Кодекс виявився ефективним інструментом для обмеження поширення дезінформації в Інтернеті, зокрема під час виборчих кампаній, а також для оперативного реагування на кризові ситуації, такі як пандемія коронавірусу та війна в Україні.

[Натисніть, щоб переглянути](#)

Ресурси

[Натисніть, щоб
прочитати](#)

Громадяни, обізнані в питаннях медіа та інформації (ЮНЕСКО)

Ця новаторська навчальна програма представляє комплексну систему компетентностей у сфері медіа та інформації. Вона містить різні детальні модулі, що охоплюють спектр компетентностей, необхідних для орієнтування в сучасній комунікаційній екосистемі. Цей ресурс поєднує медіакультурну грамотність та навчальну програму з інформаційної грамотності; кожен може стати медіа- та інформаційно грамотним, а також наставником з медіа- та інформаційної грамотності.

Ресурси

[Натисніть, щоб
прочитати](#)

Набір навчальних матеріалів з громадянської журналістики

Цей набір матеріалів пропонує доступні методи та техніки, за допомогою яких молодь може застосовувати основні принципи громадянської журналістики та медіаграмотності. Основна увага приділяється розвитку навичок пошуку та обробки інформації, виявлення та розпізнавання фейкових новин, створення контенту та його поширення через соціальні мережі та інші традиційні канали. Особлива увага приділяється розвитку лідерських навичок та комунікації з конкретними аудиторіями, а також формуванню етичної позиції щодо важливих суспільних тем та питань

Ресурси

[Натисніть, щоб
прочитати](#)

[Набір інструментів для громадянського журналіста](#)

Цей посібник є підсумком досліджень організації Future of Information Alliance, яка прагне зрозуміти еволюцію ролі інформації в нашому житті.

Він зосереджується на подоланні «цифрового розриву» та створенні можливостей для всіх; інформаційній грамотності, тобто покращенні доступу до цифрових ресурсів та знань про них; співпраці та культурі.

Ресурси

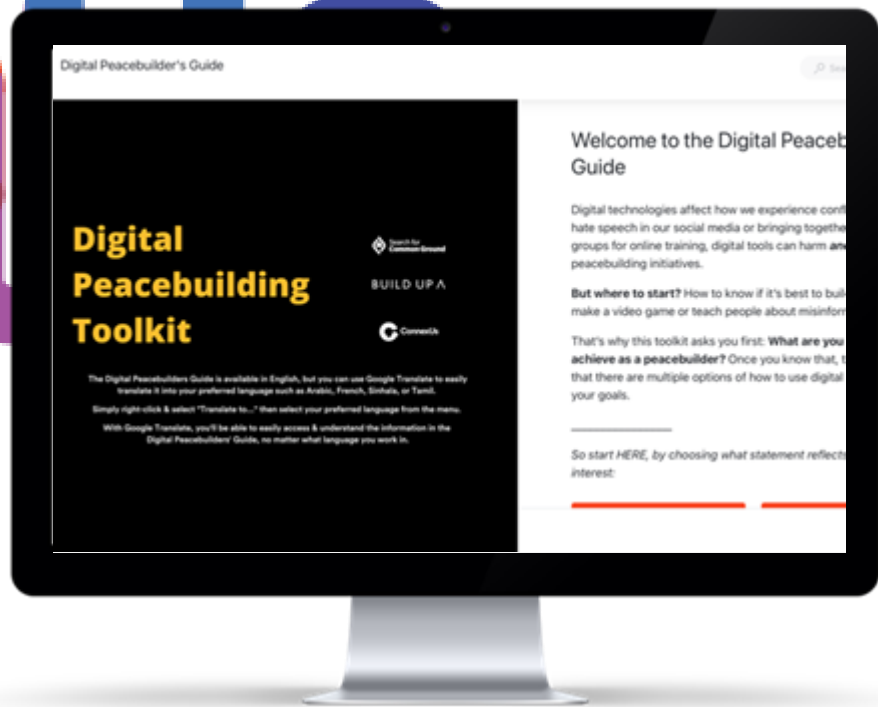
[Натисніть, щоб
прочитати](#)

[Мережа громадянських журналістів та набір інструментів](#)

Цей набір інструментів пропонує доступні методи та техніки, за допомогою яких молодь може застосовувати основні принципи громадянської журналістики та медіаграмотності. Основна увага приділяється розвитку навичок пошуку та обробки інформації, виявлення та розпізнавання фейкових новин, створення контенту та його поширення через соціальні мережі та інші традиційні канали. Особлива увага приділяється розвитку лідерських навичок та комунікації з конкретними аудиторіями, а також формуванню етичної позиції щодо важливих суспільних тем та питань

Ресурси

Натисніть, щоб
прочитати

Посібник з цифрового миробудування

Цей вичерпний посібник містить майже тридцять підходів до цифрового миробудування, від цифрового діалогу до віртуальної реальності та багатьох інших. Ви можете переглянути посібник, виходячи зі своїх потреб або цілей, або скористатися меню, щоб переглянути повний перелік підходів.

Ресурси

Натисніть, щоб
переглянути

Цифрові медіа-інструменти та технології на
службі миру

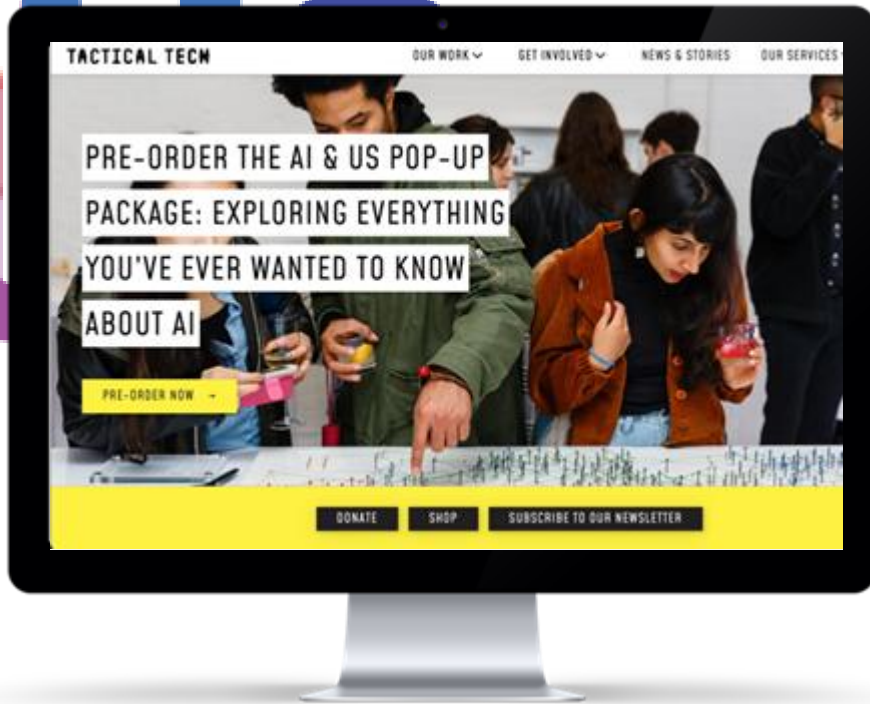
Перейдіть за іконками з цифрами в цьому
огляді цифрових інструментів та методів,
які використовували миротворці та борці за
мир у різних контекстах, а саме:
опитування, соціальні медіа, електронне
навчання, віртуальний обмін, фільми та
аудіо, ігри, групові повідомлення та
краудсорсинг.

Європейська комісія та Європейська рада з цифрових послуг: Кодекс практики щодо дезінформації 2022 року

[Tactical Tech](#)

Ми надаємо можливість окремим особам, громадам та організаціям долати виклики, пов'язані із запобіганням посиленню цифровими технологіями соціальних, політичних та екологічних криз, що загрожують основам демократії. Ми сприяємо розвитку критичного мислення, розбудовуємо потенціал окремих осіб та громад, а також сприяємо розумінню та наданню знань.

[Натисніть, щоб переглянути](#)

Ресурси

Натисніть, щоб
переглянути

WITNESS Media Lab

WITNESS Lab присвячений розкриттю потенціалу відеозаписів очевидців як потужного інструменту для висвітлення, моніторингу та захисту прав людини. Навички, необхідні для безпечного та ефективного використання цих відео, мають вирішальне значення для реалізації того неймовірного потенціалу, який відкривається перед нами. Ці відео надають доступ до місць ув'язнення, зон конфліктів, сільських громад та міських вулиць, фіксуючи зловживання в режимі реального часу тими, хто живе, спостерігає та переживає їх.

Висновок

1

Цифрові медіа як інструмент постконфліктного примирення в Європі

Цифрові медіа відіграють **трансформаційну роль** у постконфліктному примиренні, сприяючи **інклюзивним нарративам**, посилюючи **голоси маргіналізованих груп** та сприяючи **транскордонній емпатії**. Від онлайн-меморіалів до цифрових просторів для діалогу, вони пропонують **нові шляхи до зцілення та відновлення довіри** між розділеними спільнотами. Оскільки Європа продовжує стикатися з новими напруженнями та історичними ранами, надання молоді можливості відповідально використовувати цифрові інструменти є життєво важливим для сталого миру.

Висновок

2

Сторітелінг для соціальних змін: використання цифрових медіа для просування ініціатив миру

Розповіді — це потужний метод, що **надихає на співчуття, налагоджує зв'язки та мобілізує до дій**. У поєднанні з цифровими медіа вони стають **масштабованим та доступним засобом для ініціатив миру**, особливо тих, що очолюються молоддю. Ділячись **справжніми досвідом, висвітлюючи рішення та залучаючи громади** за допомогою відео, блогів та соціальних медіа, розповіді можуть **формувати наративи**, що змінюють суспільне сприйняття та сприяють тривалим соціальним змінам.

Висновок

3

Європейські цифрові платформи, що підтримують журналістику миру та конструктивний діалог

Європейські платформи, такі як **Correctiv**, **ClimateTracker**, **Clio Muse** та **Bellingcat**, забезпечують критично важливу інфраструктуру для етичної журналістики, репортажів, заснованих на фактах, та міжкультурного взаєморозуміння. Ці інструменти та мережі підтримують створення інклюзивного контенту, допомагають протидіяти дезінформації та сприяють поважному, відкритому діалогу через кордони. Інвестиції у цифрову грамотність та доступність платформ гарантують, що молоді миротворці зможуть активно брати участь у формуванні спільного майбутнього Європи.

Висновок

4

Роль громадянської журналістики у зміцненні соціальної згуртованості

Громадянська журналістика дає змогу громадам **повернути собі право на розповідь, боротися з несправедливістю та сприяти інклюзивності**. Вона зміцнює **місцеву ініціативність**, підтримує **правдивість** та **притягує владу до відповідальності** — особливо там, де традиційні ЗМІ не здатні представити різноманітні голоси. Надаючи молоді та маргіналізованим групам інструменти, навчання та етичні настанови, громадянська журналістика стає не лише медійною практикою, а й стратегією миробудування, що ґрунтується на відчутті причетності та довірі громади.

Модуль 4: Будуємо цифрові мости: Вплив ЗМІ на процес миробудування та соціальну згуртованість

Ви завершили **Частина 4 – Напрямок 4**
Роль громадянської журналістики у зміцненні соціальної згуртованості

Далі йде **Модуль 5 – Напрямок 1**

XXX

www.includememedia.eu

This resource is licensed under CC BY 4.0

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* З метою економії паперу, будь ласка, друкуйте цей документ у відтінках сірого або чорно-білому режимі, а не у кольорі. Будь ласка, друкуйте на обох сторонах аркуша (двосторонній друк) та, якщо можливо, друкуйте кілька слайдів або сторінок на одному аркуші.